

LA DÉPÊCHE

M 1001 -- 1,30 €

Hebdomadaire départemental fondé en 1898

1,30 € • ÉDITION ÉVREUX • TÉL. 02 32 39 85 55 • redaction.evr

VENDREDI 16 SEPTEMBRE 2016 - N° 8721

A LA GALERIE MILIANO À EVREUX.

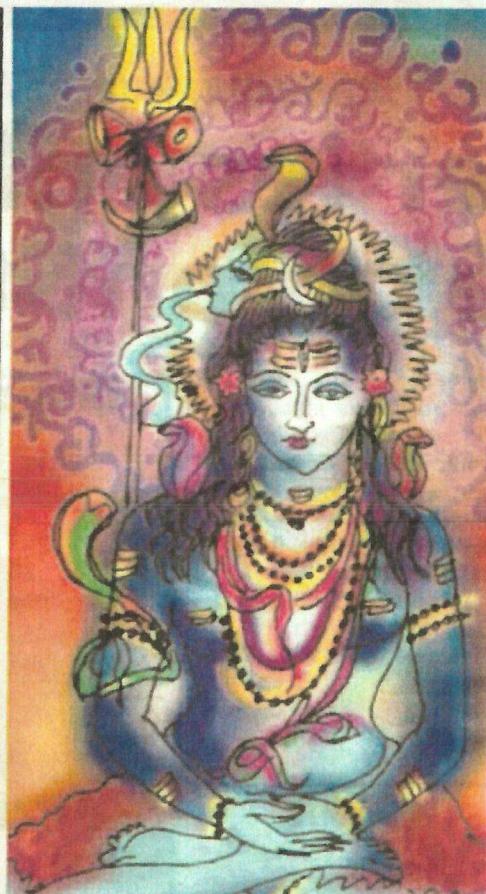
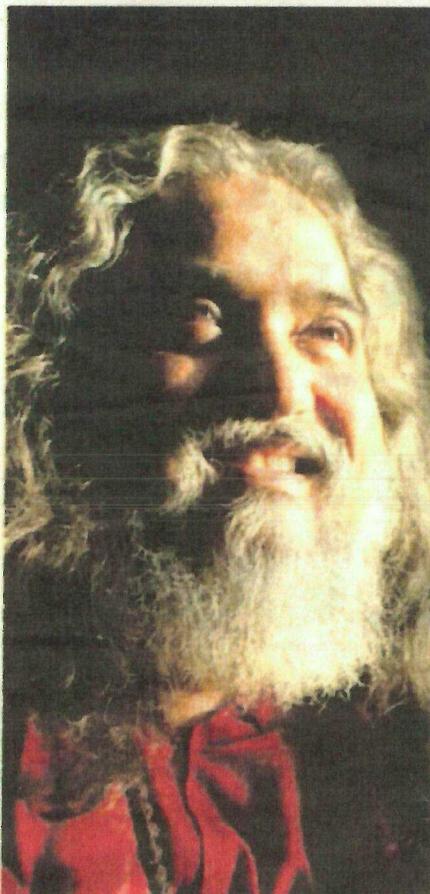
Un Shiva la vie

Shiva Guruji Aruneshvar, son voyage spirituel, son art, sa création et également l'astrologie védique d'âme dont il est expert sont à découvrir jusqu'au 21 septembre à la Galerie Milano à Evreux.

Connais-toi toi-même... Grand Maître de l'Himalaya, Shiva Guruji Aruneshvar expose dix de ses tableaux à la galerie Milano, jusqu'au 21 septembre. Un événement à plusieurs dimensions car les œuvres du maître se veulent, avant tout, une invitation, un support pour un travail de méditation et de connaissance sur soi-même. Il était présent samedi dernier en compagnie de Katrin Suter, Shivan Himalaya, qui après avoir reçu l'enseignement du maître, le transmet. Elle sert également d'interprète car le maître s'exprime en anglais : « Le Maître de l'Himalaya Shiva Guruji Aruneshvar a été entraîné par 21 Maîtres en Himalaya. Maintenant il veut offrir ces techniques de méditation de respiration et de yoga pour l'humanité. Il m'a formée pour devenir la première enseignante du Shiva Dhyan Yoga dans le monde et pour transmettre son vaste savoir spirituel. »

Atelier Shiva Dhyan Yoga dimanche

Avec Shiva Himalaya, le Maître Shiva Guruji Aruneshvar va conduire un atelier de méditation dans la Galerie Milano dimanche prochain de 14 h 00 à 17 h 00. Dans le cadre du festival Namasté France de l'Ambassade de l'Inde à Paris. « Le Shiva

Un des tableaux exposés : Satchidanandeshvar Shiva. Où figurent de nombreux symboles comme le trident et son intemporalité des trois branches : passé, présent, futur... « La lune croissante qui indique qu'il a contrôlé l'esprit de manière parfaite. Shiva est assis sur la peau de tigre ce qui signifie qu'il a conquisé la luxure. Porter des serpents signifie la sagesse et l'éternité. Il est Trilochana, celui aux trois yeux, avec le troisième œil au centre du front, Trinetra, l'œil de la sagesse... » et Maître Shiva Guruji Aruneshvar.

Dhyan Yoga est une méthode de méditation expérimentale, qui éveille et élève la conscience humaine et mène à la connaissance de soi-même et à la réalisation du soi, de son essence, ce qui est la réponse vécue à la question « qui suis-je ? »... A travers mon enseignement,

j'encourage à mener une vie qui correspond à sa vraie nature interne et au design divin de son destin. Je donne l'expérience de la vérité en soi, en redonnant à soi-même la liberté d'être ce que l'on est vraiment. Car les réponses peuvent être trouvées en soi... »

- Spiritualisme de Shiva
- Peintures de Guruji Aruneshvar – Atelier de Shiva Dhyan Yoga. Galerie Milano, 8 place du Grand Carrefour à Evreux
- Tél. : 09 82 20 46 30 ou 06 34 43 34 19.

À LA GALERIE MILIANO.

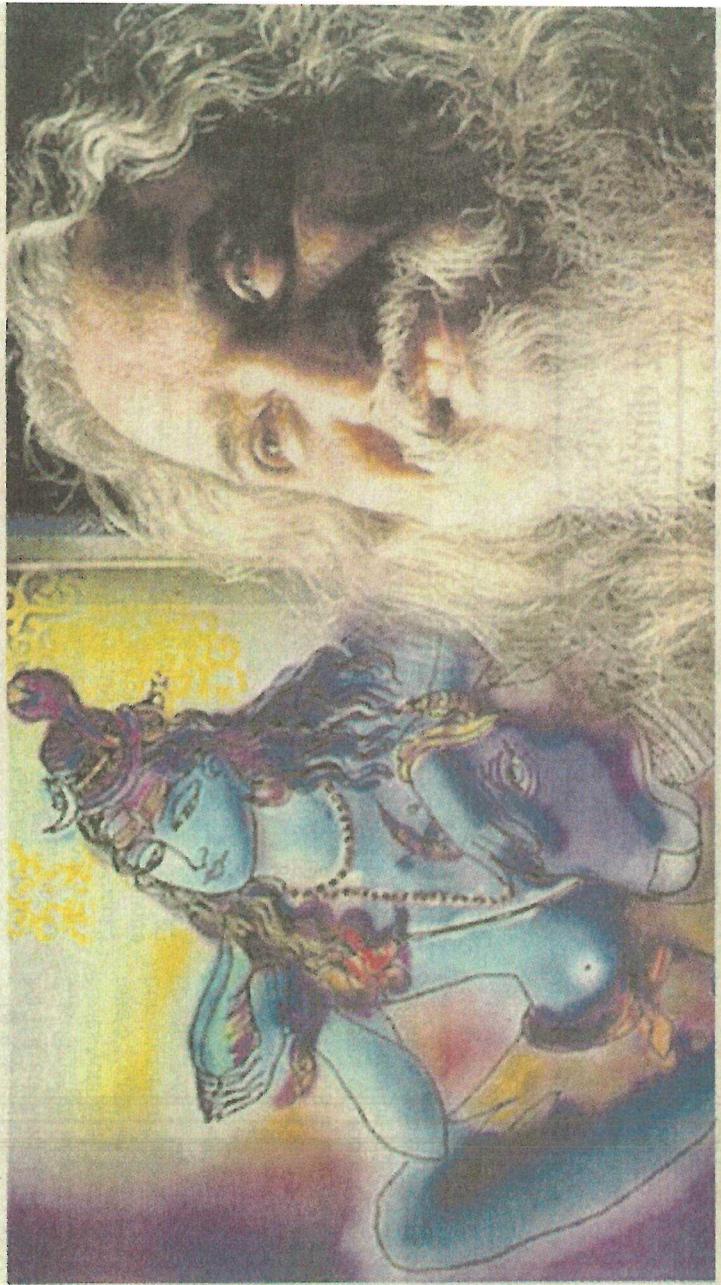
Maître Shiva Guruji Aruneshvar, peintre de l'Himalaya

Jocelyne et Sandrine, de la Galerie Milano, vont accueillir samedi 10 septembre à 18 heures, Maître Shiva Guruji Aruneshvar, pour le vernissage de l'exposition de ses toiles sous le thème du « Spiritualisme de Shiva ». L'exposition sera visible du 7 au 21 septembre.

Himalaya, mes branches dans le monde entier ». Il se veut être un « maître spirituel et guide d'âme pour les chercheurs de toutes les religions, cultures et nations, au service de l'humanité... Contrai-rement à un enseignant, un Maître a la capacité de donner l'expérience spirituelle directe. »

Fondateur du Shiva Dhyan Yoga

Shiva Guruji est le fondateur du Shiva Dhyan Yoga, une méthode pour la connaissance de soi. Il se veut « transformateur » des spectateurs non seulement à travers son art, mais également en tant que guide d'âme, astrologue d'âme védique et à travers les méditations de Shiva Dhyan Yoga ayant pour but que « chaque être humain puisse exprimer son potentiel intérieur, vivre dans la joie, dans l'amour, la paix intérieure et l'harmonie et de faire l'expérience de SHIVA dont il donne une signification à chaque lettre : S pour Synergie, H pour Harmonie, I pour Initia-

Shiva Guruji, peintre de l'Himalaya, sera présent à la galerie Milano lors du vernissage le samedi 10 septembre à 18 heures.

21 septembre, du mardi samedi de 10 h 00 à 12 h et 15 h 00 – 19 h 00.

place du Grand Carréfour à Évreux - 09 82 20 46 30 – 06 34 43 34 19. Du 7 au

■ Exposition des œuvres de Maître Shiva Guruji Aruneshvar à la Galerie Milano, 8

V pour Vastes Vibrations et A pour Ascension... »

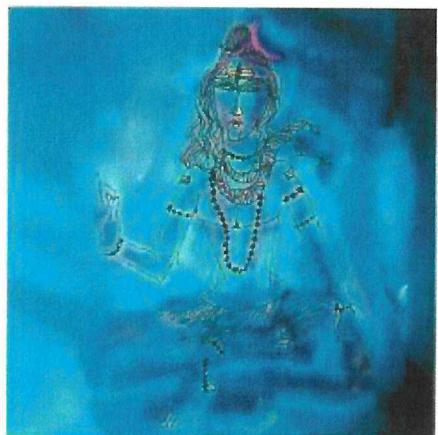
Le Shiva Dhyan Yoga

Un chemin pour vivre la vie que l'on aime et aimer la vie que l'on vit. Shiva Guruji Aruneshvar est le Maître de l'Himalaya et artiste peintre spirituel.

Dans cette peinture, « le Shiva bleu », peint par le Maître, la main droite de Shiva est tenue en abhay mudra (intrépidité en sanskrit) pour accorder des bénédictions et l'état d'être sans peur. Vivre une vie dans la joie, c'est vivre une vie sans peur, sans doute et sans agitations mentales ou émotionnelles. Le pouce représente le vrai soi à l'intérieur de nous, qui l'on est vraiment. Il touche l'index qui dénote, lui, le divin et la planète Jupiter, la planète guide et notre gourou intérieur. Les méditations de l'Himalaya permettent de mieux savoir où nous voulons aller et ce que nous voulons faire. On regarde le souffle, on est dans le souffle et on arrive à se concentrer, à se centrer et au final à se réaliser. Comme Shiva est représenté dans la lumière bleu avec des contours, on réalise que l'on n'est pas le corps, que l'on n'est pas l'esprit, on est l'âme, on est lumière, on est l'essence pure de vie même. « Pour voir Shiva, il faut être Shiva. » « Shiva, c'est le souffle. Si tu connais Shiva, tu te connais toi-même. Si tu te connais, tu connais le monde. »...

L'âme est danseuse

« Lâcher prise », à première vue difficile, devient possible avec la méditation. C'est un état de pleine conscience dont Shiva Guruji transmet et partage l'expérience en initiation individuelle ou méditation collective. « L'âme est danseuse » (Atma nartaka). Dans la méditation Nataraj de Shiva Dhyan Yoga (Nataraj est la forme dansante de Shiva), tu es le danseur

■ SHIVA: S = synergie - synchronisation - symphonie avec soi - sky (élément espace). H = harmonie avec l'humanité - horizon (élément terre). I = initiation - inspiration - ignition (élément feu). V = vaste - variété - vibration - water (élément eau). A = acceptation - ascension & éveil de la conscience - air (prana ; élément air).

et la danse. « Quand tu dances, toi et la danse devenez Un-e. quand tu médites, tu deviens Un-e avec la méditation. » L'âme commence à danser quand on est libre de pensées et d'émotions, quand on est dans un état d'Unité, d'harmonie et de la paix. Shiva Dhyan Yoga est un yoga et une méthode expérimentale pour l'âme, afin de réaliser qui on est au-delà de la dimension physique, mentale, émotionnelle et intellectuelle; au-delà également de nos conditionnements, doutes, pensées et émotions négatives. ■

Retrouvez Shiva Guruji Aruneshvar à Paris du 25 au 26 février (enseignement et (exposition à l'École de Yoga de Suresnes. www.shivadhanyoga.fr - shivanihimayala@gmail.com (Katrin Suter): enseignante de Shiva Dhyan Yoga à Paris - 06 12 28 06 28

Erratum

De belles bourdes, comme le dit Mme. Yvette A.M. !

Nous avons laissé passer des fautes d'orthographe dans le numéro de décembre du Journal. Certaines assez énormes ! Veuillez nous en excuser et merci à ceux qui ont bien voulu nous le signaler.

Pour celles et ceux qui ont été choqués dans le billet du n° 178 par l'utilisation de « guignol » à l'égard du nouveau Président des États-Unis, nous rappelons que « faire le guignol » signifie « manquer de sérieux en frisant le mauvais goût » et que, dans la tradition lyonnaise, guignol est un personnage plutôt sympathique (voir p. 16). Après hésitations et sans nous attaquer aux fondements de la démocratie, nous n'avons pas rectifié ce texte d'Emilie, l'auteur, une Française basée en Inde.

Merci de votre compréhension.

SHIVA GURUJI

ARUNESHVAR

“
Rencontre
 avec un grand Maître spirituel
 Père fondateur
 du Shiva Dhyan Yoga.

”

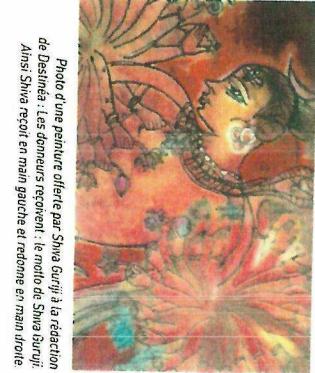
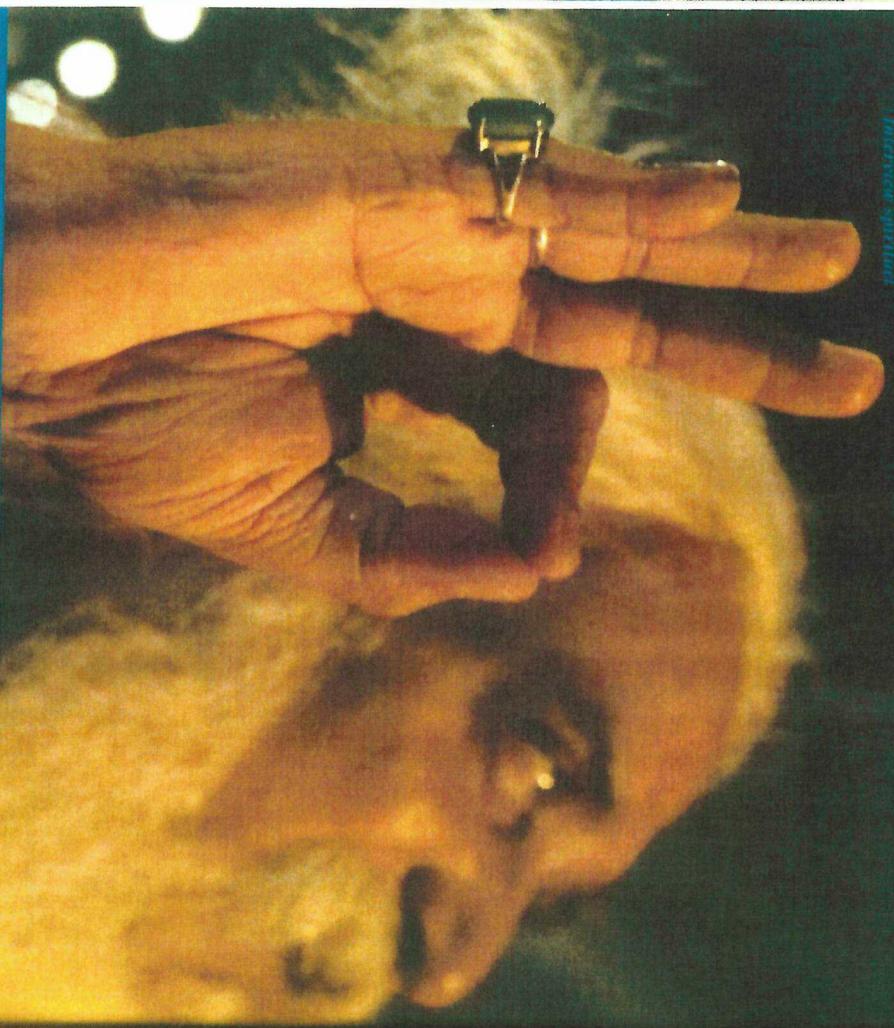

Photo d'une peinture offerte par Shiva Guriji à la rédaction
 de Destinéa : Les donneurs reçoivent : le miroir de Shiva Guriji.
 Ainsi Shiva reçoit en main gauche et l'offre en main droite

Le Shiva Dhyan Yoga est une méthode de méditation de nature à éveiller et éléver la conscience, qui mène à la connaissance de soi-même. Réalisation de soi avec le propre souffle, l'âme, le cœur, le corps et l'esprit, le Shiva Dhyan Yoga donne l'expérience de soi-même en SHIVA :

- S** : Synergie (élément espace)
- H** : Harmonie (élément terre)
- I** : Initiation (élément feu)
- V** : Vases vibrations (élément eau)
- A** : Ascension de la conscience (élément air)

Sa pratique est multidimensionnelle et transforme au niveau spirituel, physique, mental et émotionnel. La négativité est dissoute au profit de la paix intérieure, de la joie et de l'amour inconditionnel. Le chemin du bonheur et de l'épanouissement apparaît, où vous pouvez devenir donneur de lumière.

Lors du dernier passage à Paris de Shiva Gurujî Aruneshvara nous avons pu nous entretenir avec ce maître illuminé de l'Himalaya. Après des entraînements intensifs depuis sa plus tendre enfance avec ses Maîtres en quête de Shiva et du soin qu'il se dévoue durant plus de 30 ans à la pratique du Yoga et à l'étude des sciences védiques, des arts mystiques et spirituels. Il reste un chercheur et devient un guide d'âme de toutes les religions et cultures, animé de la plus intense compassion, il met ses dons au service de l'humanité.

Comment se passe une journée type pour vous ?

Je travaille énormément. Je me lève souvent à 3 h 30 du matin, je reste connecté avec Shiva. J'écoute mon moi intérieur et je visualise le monde avec un sentiment de compassion et de bienveillance. J'utilise cependant toutes ces nouvelles technologies. Je regarde la télévision pour m'informer de l'actualité. A partir de 6 heures et lorsque le soleil se lève, je fais des prières, reçois la lumière et l'énergie du cœur et non du mental. Tous les matins, durant une heure, j'écris et je peins. Ensuite, je mange juste lorsqu'il y a faim. Il y a rien de convenu à l'avance. Ensuite, durant 9 heures, je me consacre à la transmission et à la diffusion de mes enseignements. [Skype, mails, réponses écrites].

A photograph of a person holding a spiral-bound notebook. The notebook features a colorful illustration of two figures on a red and orange background. The top page of the notebook has a yellow background with red and blue text, possibly a title or lyrics. The person's hands are visible at the bottom right, and the background is dark.

Le « 8 » représente à la fois le ciel [paradis] et l'enfer [en opposition]. Il faut accepter les deux, mais choisir le meilleur. Le 8 renversé est le symbole de l'infini. Transformer le négatif en positif, mais accepter la dualité.

Le $1 + 8 = 9$, le chiffre de la divinité. C'est un escalier.

Dans 2018, le 2 représente la lune et la femme, le cercle [0] l'univers [ciel soleil] et $9 + 2 = 11$, c'est le passage du monde à la lumière, du 0 à 1.

Il ne fait pas deux, mais cela représente le yin et le yang, c'est la période des actes possibles, l'année de l'énergie, l'éternité et de la femme.

Propos recueillis par Soraya Dulorme

parce que Paris vous permet de vous imprimer en ce qui concerne la performance artistique, culturelle, musicale et si toutefois, la Seine, Notre Dame et toutes ces belles églises, la notion d'éveil sur le monde est ici bien réelle et non une vision imaginaire. Votre architecture est belle et riche, comme nos temples indiens, cela révèle une part sacrée. C'est vrai regard. Ici, les personnes sont inspirées et initierées, je sais que je ne vais pas revenir à Paris pour un certain temps, mais trouve que c'est un bel endroit pour la spiritualité. A mon avis la France est fantastique, car elle intègre tout cela. Son peuple accepte toutes les opinions, seule chose me gêne un peu : c'est que Français ont tendance à prendre certaines des mauvaises habitudes de l'Inde, à voir la non-réaction et le lâcher-aller. Voire en France est un privilège qui se retrouve. Rien dans ce monde n'est obtenu tout simplement, c'est la loi de la nature.

sitives. Arrêtons de cultiver un état d'esprit nuisible à la société. L'homme sombre vite dans la facilité et le vice. Il faut arrêter de prononcer des paroles nfastes et commencer à parler des choses merveilleuses que nous allons créer. Tout le monde doit y contribuer, agir et ne pas parler inutilement. Ce que le monde peut faire pour vous n'est pas important, c'est ce que vous faites pour lui qui l'est. Si vous voulez la paix, parlez de paix, oubliez le passé et tournez-

Tournez l'avenir.

faut remplir
soi et en la
manité. Mon
monde va
vous-mêmes
positives et
vez donner

ir la peur en une croyance
toute, en l'univers et en l'i-
pensez pas comment
pourrait changer, chang-
tre esprit avec des pensées
us verrez ce que vous po-
l'univers. Au sujet du doc-

qu'il faut tuer, il faut apporter et reconnaître la part de divinité en soi, se connecter et se laisser initier. Quelqu'un m'a demandé récemment que pouvons-nous faire pour le monde ? Je lui ai répondu : « arrêtons de bouger ».

Das Magazin

T.K.V. Desikachar

Würdigung eines
grossen Yogameisters

Yin Yoga

Die Rückkehr der Ruhe

Kunst trifft Spiritualität

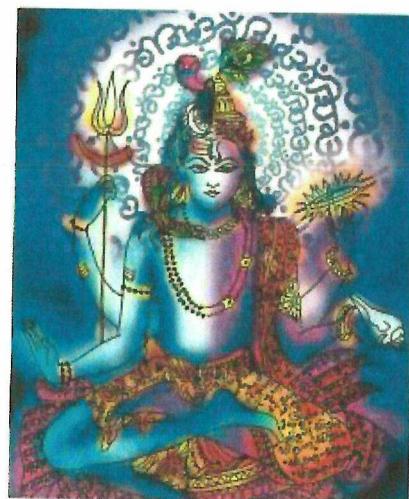
ym. Shiva Guruji Aruneshvar fusioniert die zwei Lieben seines Lebens, die Kunst und Shiva, in seinen Gemälden und übersetzt mit seiner Kreativität und Spiritualität seine Visionen und Seelenerfahrungen in künstlerisches Erschaffen. Während über zwei Jahrzehnten hat er seine Kunstwerke weltweit ausgestellt und die Sprache seiner Seele entschlüsselt.

Shiva Gurujis Stil ist einzigartig und seine Ausdrucksform der Liebe ist wild, was in all seinen Kreationen hervortritt. Die spirituellen Kunstge-

mälde mit ihren Linien, Formen, Worten, Substanzen und Farben werden in eine Kreation übersetzt, welcher eine Seele und ein spirituelles Leben innewohnen.

Vom 1.-30. Oktober werden seine Werke unter dem Titel «Kunst trifft Spiritualität» in der Galerie Keller in Zürich ausgestellt. Dazu gibt es auch Shiva Dhyan Yoga Workshops mit Shiva Guruji Aruneshvar und Shivani Himalaya (Katrin Suter).

Weitere Infos: www.kellergalerie.ch
www.shivaniswiss.org

Gehirnforschung

Die Kunst des Vergessens

Mit Informationen von Yoga Schweiz

yoga
schweiz suisse svizzera

Ihr Schweizer
Yoga-Magazin

Meister vom Himalaja

«Ich fühlte, dass ich in mir angekommen war, als ich dem erleuchteten Meister Shiva Guruji Aruneshvar in Indien erstmals begegnete. Er kannte sogar meine früheren Leben», erzählt die Yoga-Lehrerin Karin Suter.

Von René Tischler

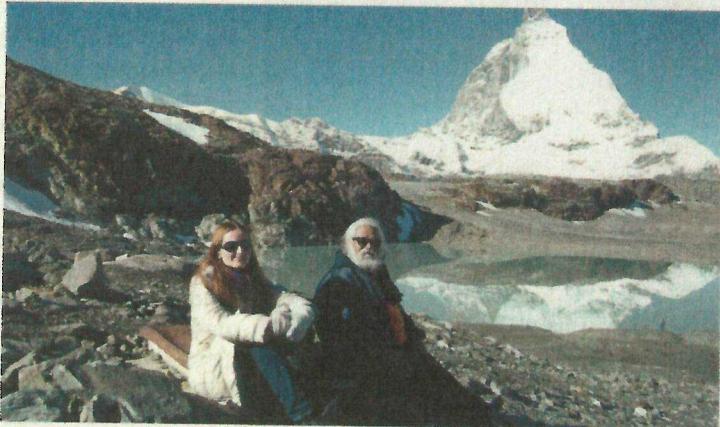
Die Schweizerin, die an der Universität internationale Beziehungen studierte und als beratende Teamleiterin im Finanzsektor tätig war, hörte schon früh den Ruf ihrer Seele. Nach einer langjährigen Suche in vielen Ländern zur zentralen Lebensfrage «Wer bin ich?», während der sie verschiedenste Meditations- und Yogaarten praktizerte, gelangte sie in Indien zu Shiva Guruji Aruneshvar. Der erleuchtete Meister, der selbst jahrelang von 21 Meistern im Himalaja-gebiet ausgebildet wurde, ist auch

Der Meister besitzt mystische Kräfte

ein Experte der vedischen Seelen-Astrologie und 64 mystischen Künste. «Die Atemmeditationen des Shiva Dhyan Yogas erweckten mein inneres Licht und geben mir totale Klarheit. Wenn ich Shiva Dhyan Yoga praktizierte und auch unterrichte, bin ich frei von Ängsten, Zweifeln und der Welt der Gedanken», beschreibt Karin Suter, die heute unter dem Namen Shivani Himalaya bekannt und «Shiva Dhyan»-Yoga-Lehrerin ist. Bereits bei der ersten Begegnung mit Shiva Guruji erlebte sie einen Zustand des totalen Friedens und tauchte in das innere Licht ein.

Anzeige

LEBENSBERATERIN
Malaika
Mit meiner spirituellen Gabe und Intuition begleite ich Sie in allen Lebenslagen. Ich verhelfe Ihnen zu neuem Glück und Erfolg.
Gerne bin ich für Sie da!
0901 99 55 00 • 2,50 CHF/Min
www.astro-privat.de

Karin Suter und ihr Meister Shiva Guruji Aruneshvar am Matterhorn.

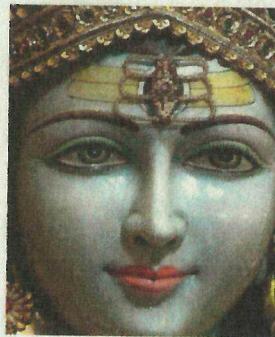
«Er ist ein wahrer Meister, da er die Fähigkeit besitzt, die direkte spirituelle Erfahrung zu geben oder das dritte Auge zu öffnen», betont Karin Suter. Sie bringt Shiva Guruji im August in die Schweiz (Infos: shivaniswiss.org oder gurujiaruneshvar.com). ■

Karin Suter alias Shivani: «Guruji wird in der Schweiz Kurse geben.»

Das Geheimnis des dritten Auges

Das all sehende Auge steht ursprünglich für die spirituelle Kraft Gottes. In der hinduistischen Religion ist das dritte Auge oder das Stirnchakra-Augen bekannt als das Auge des Shiva. Jener symbolischen Gottheit, die Inhaber allen Wissens ist und alles, was sie sieht, eines Tages zerstören wird. Es ist auch ein Symbol, welches Übel und Ignoranz vernichtet. Im Buddhismus stellt das «Auge von Buddha» Weisheit und Mitgefühl dar. Im alten Ägypten war das All-Sehende Auge als das Auge des Horus oder das Auge von Ra ein Symbol von Schutz, Heilung und Regeneration. Das bekannte US-Medium Eva-Maria Mora empfiehlt, das dritte Auge zu aktivieren, das mit der Zirbeldrüse im Zentrum des Gehirns in Verbindung steht. Da die Zirbeldrüse bei vielen Menschen verkalkt ist, gibt sie Tipps zur Optimierung der Hormondrüse: 1. Oft ins Sonnenlicht gehen. 2. Lichtmeditationen machen. 3. Darm, Leber und Nieren entgiften. 4. Quellwasser trinken. 5. Yoga 6. Zucker, Alkohol und Tabak meiden. 7. Handy-Strahlung und Fluoride (in Nahrung) meiden.

In vielen uralten Kulturen kommt das dritte Auge vor.

FOTOS: SHIVANISWISS.ORG, PINTEREST.COM

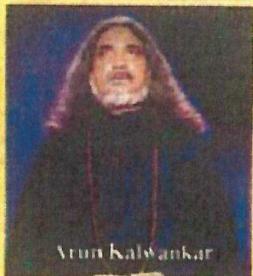
PSI-Experte
René Tischler

Rätselhaft: der 6. Sinn

Gibt es den sechsten Sinn wirklich? Ich kenne Leute, die sogenannte übersinnliche Wahrnehmungen hatten oder Dinge voraussahen. Mir selbst passierte Folgendes: Am Abend, kurz bevor ich um 22 Uhr am Fernsehen einen Film anschauen wollte, blickte ich auf meine Uhr, die auf unerklärliche Weise stehen geblieben war. Am nächsten Tag erhielt ich einen Anruf, dass mein Onkel, den ich sehr mochte und öfter traf, abends um 22 Uhr im Spital verstorben war. Dass ich zur selben Zeit auf die Uhr blickte, war für mich mehr als nur ein Zufall. Antonia F.

Bei Menschen, die besonders feinfühlig sind, kommt dieser geheimnisvolle sechste Sinn öfter. Sie haben bei besonderen Situationen Vorausahnungen oder einen hell-sichtigen Blick, der sie künftige Ereignisse wie in einer Vision erfahren lässt. Eine berühmte Schauspielerin erzählte mal, dass sie abends ihre Kinder ins Bett brachte. Kurz bevor sie selbst einschlief, sah sie innerlich eine Szene, wie es in der Wohnung brannte. Sie spürte auf einmal den inneren Drang, noch wach zu bleiben. Plötzlich drang ein intensiver Brandgeruch in ihre Nase. So eilte sie zu den Kindern und rettete ihr Leben.

Spiritual artist creates Chaitanya Ganesha

Arun Kalwankar

By Firuzan Mistry

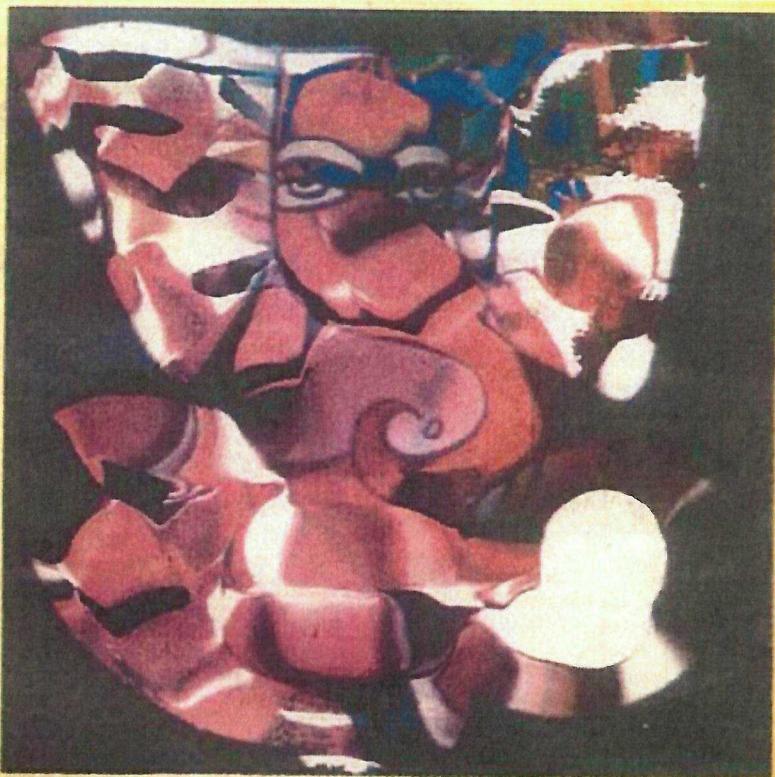
A gentle breeze rustles the deep blue silk of his kurta. Seated in his favourite chair near the window, he silently contemplates on the painting before him. Long flowing hair frames his tranquil face, his thoughtful eyes concentrate on the play of colours while his hand gently traces the form of Ganesha. A small smile of satisfaction lingers on his lips. "I was always fascinated by Ganesha, in reality and in dreams. Now I have fallen in love with Him", says poet, painter and filmmaker Arun Kalwankar. One look around his tastefully done up studio will confirm this, as a hundred Ganeshas look lovingly toward you.

These Ganeshas are a part of a series of paintings entitled 'God & I' to be exhibited at the Nehru Centre Art Gallery from the 14th to the 20th of August 2001. These paintings explore his evolving relationship with art and the divine. "After several years of experimenting in various creative mediums, I have energized canvases in a fresh new style", says Arun, who held his last Ganesha exhibition in Sidney 1998.

Arun presents the form of Ganesha in unique ways. His Ganeshas are cute and childlike. For instance one of his paintings shows Ganesha dressed in a modern outfit ready for the computer age. One series of canvases has been created with dynamic bold strokes and mantras. While another series, which is a reflection of his association with God features Ganesha and Arun together.

Arun feels Ganesha is the most creative form in the world. "Ganesha is the only God who allows his creation in conventional and unconventional forms, in a single line to multiple complex structures", says Arun.

From the beginning Arun was passionate about drawing but he was also spiritually inclined. Art and divine came together for Arun in the form of Ganesha. As a child he says, "I drew the form of Ganesha intuitively." Art gave him the freedom of expression while the divine became his inspiration. During his years in the J.J. School of Art however, Arun feels he wandered away from God. "I experiment-

ed in art, created a lot of shocking images, but the moment I understood who I was, I put an end to the meaningless splashing of colour and creating unknown abstract forms."

Instead he poured his energies into the study of Vedas, Indology, Indian art and literature. "I devoted myself in the quest of divine and in the search of my true inner self", says Arun. His spiritual masters allowed him to explore himself and named him Aruneshwar, meaning Arun always with *Eshwar* (God). During these years Arun, who was the art director for Advertising agencies like Amol Bose and Crest Communications, exhibited at the Jahangir Art Gallery, Artist Centre, Nehru Centre, and Sonet-Lumiere. From pen to pixels Arun worked with skill in many mediums to create art and

won numerous awards.

In the constant quest of the divine Arun gained the understanding of astrology, *vastu shastra* and palmistry. Now, the producer and director of Education Technology IIT Bombay, Arun feels the need to express his spiritual experiences through art. "These paintings are expressions of my spiritual growth but they are not illustrations of spirituality", says Arun. "In the process of creating I have unlearned all my past learning, creating Ganesha from my own perceptions and in colours which appeal to me. My paintings speak their own truth", he reveals. For Arun the process of creation is one of energy, enchantment and enlightenment and "creation", says Arun "should come as easily as breathing."

18

MONDAY, AUGUST 13, 2001 ◆ AFTERNOON DESPATCH & COURIER

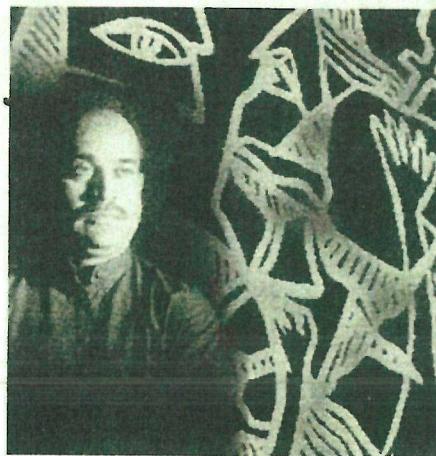
ARUN, AMRUT AT NEHRU

FROM tomorrow, two fierce-looking artists are holding an exhibition at the Nehru Centre — Arun Kalwankar and Amrut Kondekar.

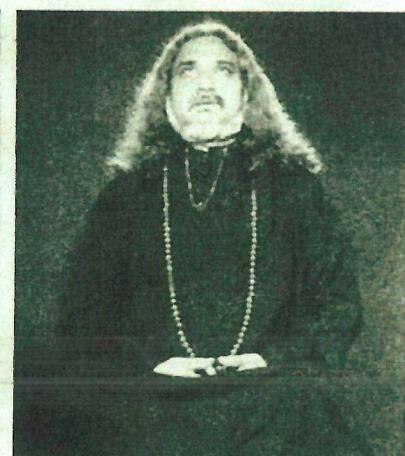
The two artists are inviting art lovers "to share an experience of joy and divine expressions together". The theme of Arun's works is God and I, and that of Amrut is Nature and I. Arun has a spiritual name: Guru Aruneshwar. He seems to be a seeker of the divine. He is trying to express his spiritual perceptions in his works. He mixes multimedia creations with drawings, computer paintings, canvases from pen to pixel. He has several Ganesh paintings at the show.

Amrut believes every form of nature is God. For him eyes, hands, horses and nature are expressions of God's existence.

The exhibition begins at the Nehru Centre from today.

World of Art
 A R K A Y

Amrut Kondekar poses in front of his work

Arun Kalwankar — whose show is on at Nehru Centre

CREATING THE CREATOR'S FORM

God created colours. Man returns the favour

He looks almost like any other artist, and has a name that can belong to anyone - Arun Kalwankar. And yet, something makes me address him by his more loved name - Aruneshwarji, on the second fortuitous meeting. The subtle difference between him and other artists comes to the fore - almost subtly. It's not just his idiosyncrasy for the colours blue and white, or his volatile moods (he will ignore you if he thinks you are not internally clean). He is an intensely spiritual person. There's no hovering halo around his persona, but he strictly dedicates himself to the Gods and Goddesses he creates on canvas.

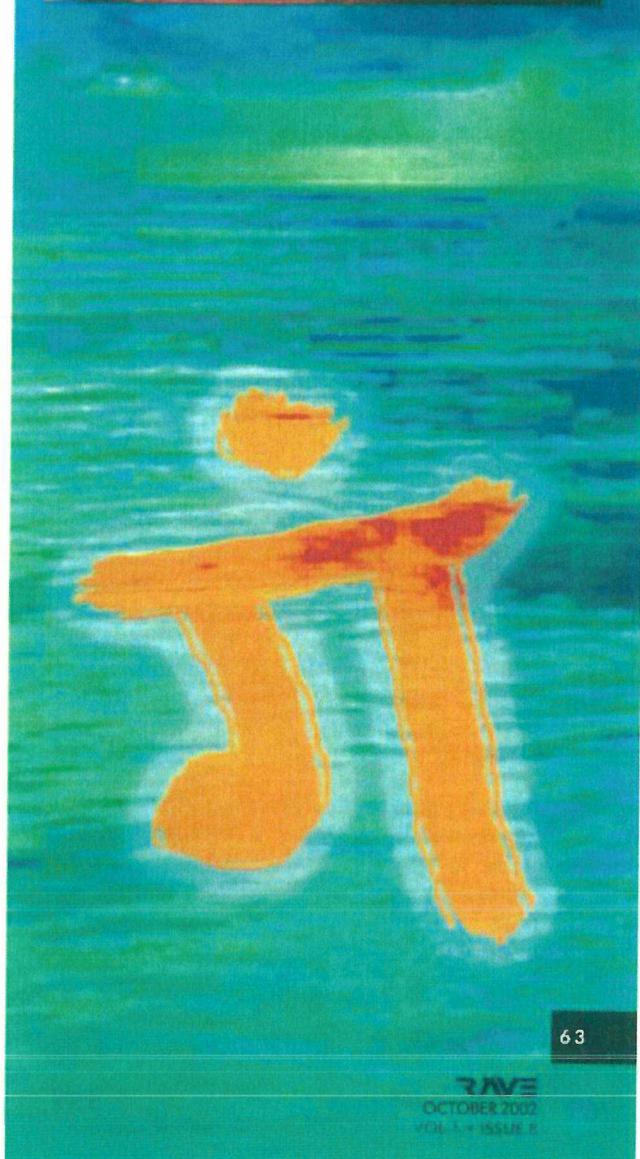
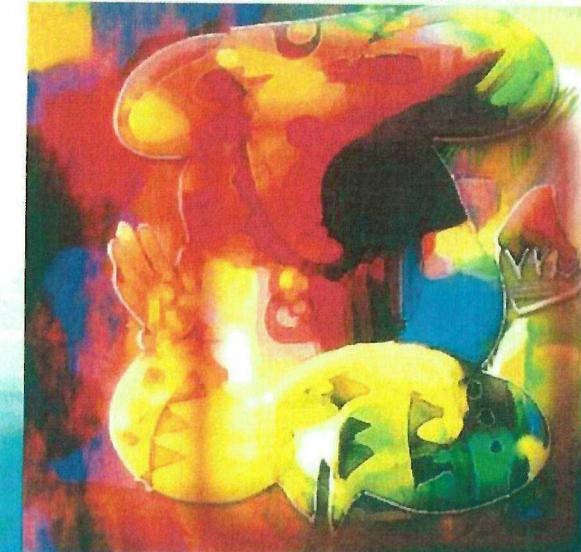
Arun believes in creating the creator's form. He says, "Lord Ganesha is my favourite for the canvas. He is versatile. Anyone can make him. And the idea that I am creating the creator itself - the very notion - it gives me bliss."

Most of his paintings are on canvas, a total of five hundred for now. He intends to slowly increase it to a 1000 strong image collection. He also mixes multimedia creations with his drawings, computer paintings and canvases - emphasizing the fact that one can use any medium from pen to pixel to express one's spiritual journey. His quest for the divine is not just dedicated to art form, but to a study of spiritual books to further enhance his knowledge of the divinities that he paints.

What makes interesting conversation with Arun is the fact that he is a multi-faceted personality - a poet, painter and a filmmaker with a sense of space and spirituality. Added to it all, he is an exponent of so many esoteric arts - astrology, Vaastu Shasta and spiritual healing. However, if he has to paint his favourite subject, it inevitably ends up being Ganesha, the elephant headed God.

Explaining his choice, he says, "God is formless - Nirakar Vishal. Of all his forms, I fell in love with Ganesha - the God with the elephant head and human body. Whenever I look into his soulful eyes, I know in my heart, that he is my reason to create. This God of wisdom and creation guides my hand and emerges on the canvas. Ganesha himself allows His creation in conventional and unconventional forms. His is the only form one can create in a single line, or in multiple complex structures. He can be lyrical, classical, romantic, dynamic or surrealistic."

He is the recipient of many awards, notably the JJ Souvenir Award, The Art Society of India, the Indo - Arab Society Prize and the 'Bruno International'. He has held many exhibitions, at the Max Mueller Bhavan Society Bombay, Jehangir Art Gallery (paintings and ceramics), Artist Centre and Nehru Centre, in Mumbai, and in addition, has been part of a Computer Ganesha show in Sydney, Australia and Los Angeles in the year 1997. He also participated in an exhibition on calligraphy expression called Aksharannubhuti and is involved in making a series of ten films on artists for the Bombay Art Society.

art

Always on the job with passion, Aruneshwar had his first brush with God in the muse of Ganesha during his childhood. The first Ganesh festival he celebrated caught his eye and his imagination. Smiling fondly and knowing now that it was all God's subtle toss of the dice in his path to growth, Aruneshwar says, "It was an interesting interlude. I was all of seven when I watched this painter paint an entirely different cosmos on a huge blank canvas overnight. This was when I decided that I would be an artist, and create the creators."

From that moment of realization, to today, Aruneshwar has accomplished a massive amount. He graduated from J J School of Arts as a first class graduate in the year 1978. After his graduation, he worked as a director with an advertising company and as a film director for television and computer media. At present, he is producer and director for Educational Television at Educational Technology, IIT, Powai, Mumbai.

In the idyllic surroundings of Powai, he has his permanent base now. An invitation to his home is an esoteric trip – the walls are all either painted, or boast his prized canvasses. Here again, it's the colours blue and white, which greet one's eye, soothing and exciting at the same time... it's a cosmos designed in intent, to pander to his moods, which he claims, rule his personality.

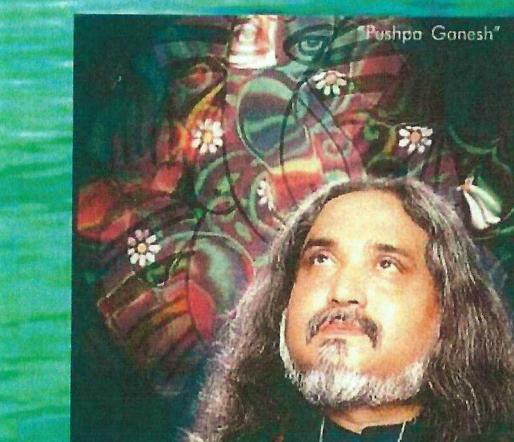
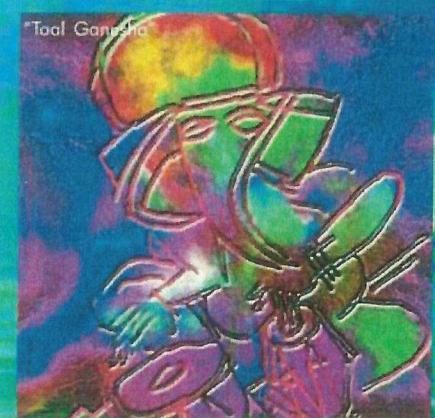
"LORD GANESHA IS MY FAVOURITE. HE IS VERSATILE. ANYONE CAN MAKE HIM. AND THE IDEA THAT I AM CREATING THE CREATOR ITSELF - THE VERY NOTION - IT GIVES ME BLISS."

As a youth, he professes to have believed more in himself than the idea of a God, but now he sings a different tune – it's Om Namah Shivaya all the time. Interestingly, he is more a worshipper of Shiva than Ganesha, though he paints mostly the latter. He confesses that he feels more like Shiva's son, and so believes that every creative flow is Ganesha lending a hand to him. It is amazing how Aruneshwar can in a jiffy; bring life to an empty canvas, or for that matter, any medium.

The man is more a spiritualist now, and has his throng of devotees. His heart like his home is a mandir, and he states that art is another mandir that can be bought, if anyone should like it for himself. Aruneshwar believes appreciation to his art is achieved by the simple act of its gracing the home of an art lover or a Ganesha devotee. Each painting has a special spiritual meaning, intended to impart grace to the person who owns one of his paintings.

Coming back to earth and other forms of creative art, Aruneshwar has a grouse he vocalizes - the last one for the road, so to say. "Why does anyone make films on Devdas? He is a drunkard, a loser. Why should he be eulogized on screen and in art? Why not spend money on something better, more optimistic visuals?"

Does he need to say more?

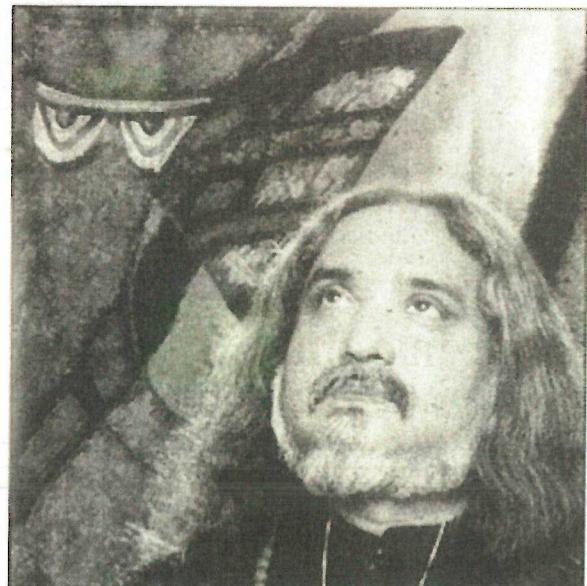

16 AFTERNOON DESPATCH & COURIER
MONDAY, FEBRUARY 10, 2003

World of Art

A R K A Y

Arun
Kalwankar
with one of
his works.

Kalwankar's journey into inner self

ARUN Kalwankar says he is in search of excellence. Artist, poet, painter and film maker, Kalwankar has received many awards. He has experimented in ink drawings, pastels, watercolours, oil paints, acrylic, charcoals, ceramics, computer art and films.

He claims also to be an exponent of astrol-

ogy, Vatsu shastra and spiritual healing.

The exhibition which is on at the Jehangir Art Gallery will end today. The exhibition is entitled: "Ritual rhythms reflections."

He says "This exhibition is a journey into my relationship with God. My relationship with Him has been ever changing. God and I have lived together and he has touched my life in several ways. The exhibition is a journey of my inner self. My paintings are an expression of my guest of my inner self."

He is now producer and designer at Educational Technology IIT, Mumbai.

2003

THE TIMES OF INDIA

HIS paintings are spiritual visions. The blues, grays, reds and fuchsias of the artist's palette and his timeless images of Shiva and Ganesha take one on a powerful journey to discover the 'space' between thoughts. What is projected is a resonant silence and what is reflected is an aura of psychic and philosophical calm - in a unique style of drawings, oil and computer paintings. Born in Mumbai in 1956, Arun Kalwakar is a first class graduate from JJ School of Arts (1978), and recipient of several awards including the 'Art Society of India' and 'Bruno International' awards. He has exhibited his works globally and has worked as art and film director for ads as well as television channels. Arun has also worked extensively with children, designed the educational film 'Zadache Paanch Bhaag' and presented many a programme on Doordarshan. Yet, it is to Lord Shiva, to whom his life and works are dedicated...

How did you switch from technology to spirituality? Was it a conscious process?

I hail from a spiritual family. My

energies and impart this golden glow to human souls.

And yet, painting remains your great passion?
Painting is my first love and an ideal medium for expression of a poet's eye for metaphors and poetic imagery. Painting is a personal, visual language. On the mystical level, painting is synonymous with Shiva's third eye and the focal point of meditation. At the same time, it does not mean that I have relinquished my technical work or position. I just believe that only a total union with higher energies can help one transcend from ordinary to extraordinary!

Obviously, your transition towards God's domain is not a blind man's following, but a thinking man's scientific and analytical process towards life...

Undoubtedly, God is extremely relevant to the on-going transformations in science, commerce, medicine and creative fields. God is the new age icon today, giving seekers of self-knowledge a clear and scientific road map to understand and

virtual guru

grandfather taught me Sun worship while my grand-uncle was a famous astrologer and healer. Even at the age of nine, I would spontaneously get up before dawn and perform the 'Shiva Maha Guru Bhakti Puja'. All I can say is that right from birth, all my work has been laced with the Lord's light.

Are you an exponent in astrology and healing?
I have been blessed and taught by world masters and gurus in astrology, face reading, vaastu, feng shui and ancient arts of healing. But my quest is clear: As Lord Shiva's medium, it is my duty to understand the divine

realise the ultimate reality.

In an age where chaos rules supreme and change is an on-going phenomenon, will management be replaced by 'spontaneity and intuition'?
Yes. Things are changing. Intuition is nothing but our inner God. Reason argues; it uses a process to reach a conclusion. But intuition jumps - it is a quantum leap. Shiva is not simply 'some blue light'. He is a divine intelligence. When we combine both, reason and intuition, we tap into this divine intelligence. And it is from this tuning that solutions arise! Thus, God is a 'process'; a scien-

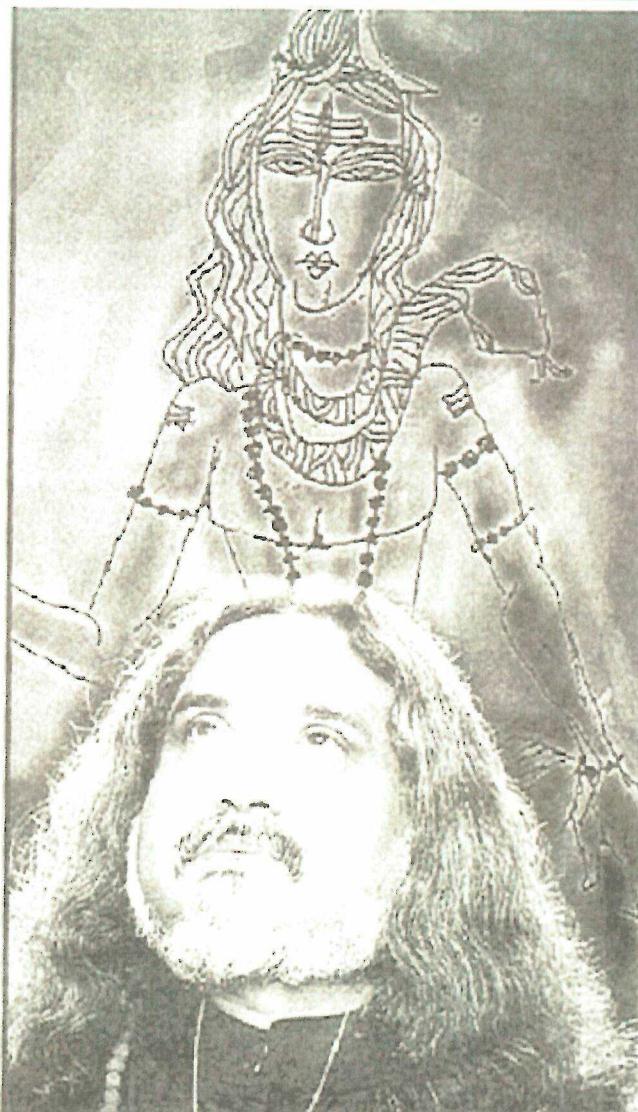
tist of the inner world and He has to be essentially woven into our every reality. All one needs to do this, is a will to believe in this higher power. Shiva is the need of the hour. He takes us beyond the perpetual struggle for power, money and prestige - beyond competition and comparison.

What is the definition of success in today's world?
Everything that we experience as material reality is born in an invisible realm beyond space and time - a realm revealed by science, consisting of energy and information. Thus, when this divine energy is the thread running through all our activi-

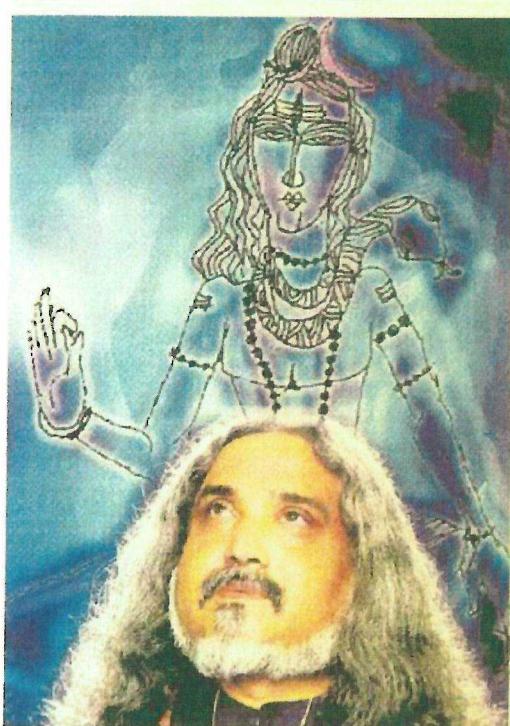
ties, success becomes a natural outcome. Shiva Sutra is a catalyst for radical inner transformation and success in every field. I cannot think of a better way of life!

Your advice to budding artists?

Material success is important, but if all our other packets are empty then we are leading a life of bankruptcy. Authentic acts come from hard work and your consciousness and finally, from balance. Shiva is the great insight in a world that is trying to overcome fear, manipulation, poverty, inequality, greed and cynicism. How can we afford to ignore Him?

Uma Ajmera embarks on a spiritual journey of astounding colours as she meets Arun Kalwakar, ex-IITian turned artist, painter, film-maker, producer and director for IIT's Educational TV

My paintings are a two-way info highway: Arun

■ Uma Ajmera, *Chowpatty*

SMOLDERING deep blues, indigoes, purples and rich earth tones, touched by an inner luminosity dominate Arun Kalwankar's canvases.

Huge arcs, crisscross wide bands of colour fields against which the nascent form of Lord Shiva and Ganesha actively reinvent itself spilling on to the painted frames in a flourish of movement.

What is projected is a "resonant silence" and what is reflected is an aura of psychic and philosophical calm, in a unique style of drawings and computer paintings.

If his earlier work had impetuosity and innovative energy, his latest exhibition explores the relation between him and God.

Meet Arun Kalwankar fondly called Aruneswar. He says, "The God of creation and wisdom guides my hand and emerges on my canvases. His, is the only form

one can create in a single line or multiple complex structures. He can be lyrical, classical, romantic, dynamic or surrealistic. My paintings thus are an expression of my quest of my inner self, my search for that divine omnipotent force of Shiva's third eye and the focal point of meditation."

Artist, poet, painter and filmmaker, this unique man has been bestowed blessings by various masters and has received Diksha from his Himalayan Guru Sandhyanatyh, trained in astrology by Mangal Prasad, face reading by a Banarsi pandit, palmistry and intuitive reading under Guru Devi, healing under astrologer Nanasheeb, colour meditation healing under Shula Neusde, Vastu Shastra under 92-year-old Bindu Guruji and Feng Shui from Chinese designal E.E.Chi, he is a man with many a talent.

This enlightened artist receives Shiva's visions, which he transforms in his creativity, which he believes is "a two-way informa-

tion highway between the conscious and the unconscious, rational and intuitive, explicit and the tacit."

Spirituality is nothing but God's program designed to create conscious and mature leaders, who are firmly rooted within themselves and their own growth.

He says, "My present work is self-fulfilling as it is done with responsibility and respect. They are simply a translation of the Lord's visions, for which there is no external motivation!"

He continues to explore the unknown terrain with a deeper sense of creative and aesthetic freedom. Shafts of light stream in the artist's studio - as Arun Kalwankar - the producer, director of educational technology - IIT Mumbai, blends in the aura of Guru Aruneswar in a deep spiritual Lila and the warp and woof of the creative loom become complete! The exhibition is on at Shagun Art gallery, Chowpatty till Jan 23.

EXHIBITIONS

Nehru Centre: Exhibition of paintings by Udayraj Gadnis at AC Gallery, till June 7, 11 am to 7 pm.
Nehru Centre: Exhibition of paintings by a group from Gulbarga at Circular Gallery, till May 31, 11 am to 7 pm.

Hacienda Art Gallery: Milind Y Mokashi presents watercolour portraits of familiar faces that are part of our country's collective conscious. At Great Western Building, ground floor, Kala Ghoda, till May 31, 11 am to 6 pm.

Museum Art Gallery: Presents Shiva: The divine dancer and the divine power on canvas and multimedia by Arun Kalwankar till May 30, 11 am to 7 pm, at Max Mueller Bhavan, ground floor, next to Jehangir Art Gallery, K Dubash Marg, Kala Ghoda.

Jehangir Art Gallery: A group show of paintings by Expressive Eight: Astu Patel, Dhriti Shah, Namrata Shah, Nipa Modi, Saptam Patel, Smita Ghode, at 161-B, M G Road, till May 30, 11 am to 7 pm.

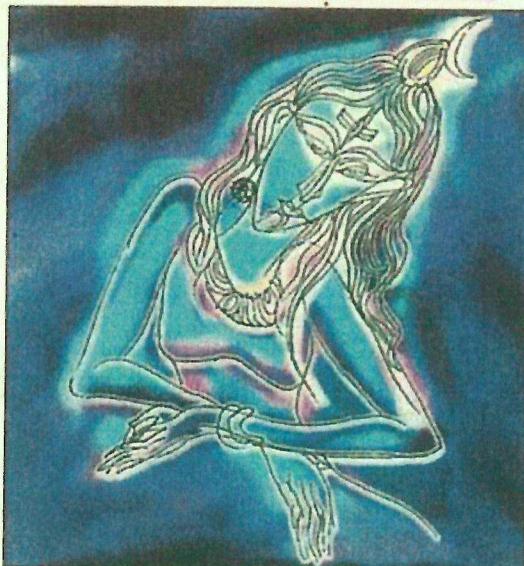
Jehangir Art Gallery: Basant Sharma presents Different Moods and Gestures: stoneware at 161-B, M G Road, till June 2, 11 am to 7 pm.

Jehangir Art Gallery: Raosaheb Gurav presents his latest paintings, Shepherd, at Gallery No 1, M G Road, till May 26.

Jehangir Art Gallery: Paintings by Rajib Chowdhury, Gallery No. 11, Mahatma Gandhi Road, Mumbai, 11 am to 7 pm

Alliance Francaise de Bombay: Exhibition of paintings by Rajendra Kapse, at Theosophy Hall, 40, New Marine Lines, near Churchgate, till May 31, 11 am to 7 pm

Mandvi Bank Art Gallery: Painting exhibits on

Shiva: The divine dancer and the divine power on canvas and multimedia by Arun Kalwankar

'Nature' by Hetal Sampath at Gaurav Plaza, RRT Road, Mulund West. Till May 29, 1 pm to 7 pm, Sat & Sun: 9.30 am to 12.30 pm.

Sakshi Gallery: Presents After Dark, exhibition of paintings of Anita Dube, Anju Dodiya, Jogen Chowdhury, Nalini Malani, Nilima Sheikh, Ranbir Kaleka and Vivan Sundaram. Till May 31, at 391/1, Sri Ram Mills Compound, G K Marg, Lower Parel,

11 am to 7 pm.
Kohinoor Continental Hotel Gallery: The rhythm of colours, an exhibition of exclusive paintings in oil and acrylic by artist Viren Shah, till June 3, at Hotel Gallery, Andheri-Kurla Road, Andheri (E).

Rainbows Modern Art Gallery: Exhibition of artists Ebnezzar Sunder Singh, Ramesh Wagela and Afzal Pathan, till June at Kerawala Mansion, 1 floor, above City Walk shoes, LT Marg, 11 am to 7 pm.

Collectors Paradise Art Gallery: Exhibition of recent paintings of Sukumar Chatterjee at 17/19 Lansdowne Road (Mahakavi Bhushan Road), behind Regal Cinema, Apollo Bunder, Colaba. Till May 31, 10.30 am to 8 pm.

The Guild Art Gallery: Presents Works by A Balasubramaniam, Arunanshu Chowdhury, Iranna Rukumpur, K P Reji and Vasundhara Tiwari Broota, at 28-B, Pipewala Bldg, 58/70, S B S Road, above UCO Bank, Colaba, till May 31, 10 am to 6.30 pm.

Nehru Centre: Paintings of Udhakar Vichve, Atul Malkhede and Parag Rane at Circular Gallery from 11 am to 7 pm

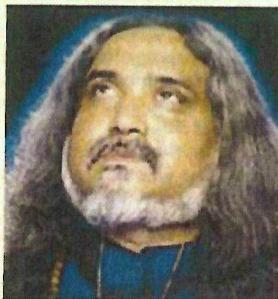
Nehru Centre (AC and Circular Gallery): Studio System presents Palm Cinema India works of various artists on the subjects of

Cinema and Music, Discovery of India, Dr Annie Besant Road, Worli, 11 am to 7 pm

Kamalnayan Bajaj Art Gallery and The Enamellist Society: Organising 'Enamel On Copper' by Sandip Prabhakar, Kamalnayan Bajaj Art Gallery, Bajaj Bhavan, Ground Floor, 226, Nariman Point, 11 am to 7 pm

Arun Kalwankar

Creating the Creator:
Shiva's very own man.
A divine artist
and an astrologer

Form and substance, thought and images are the tools through which existence actualizes itself. Coupled with form, texture, space and composition, an artist is using these tools to actualize the existence of his art. Arun Kalwankar fondly called Aruneswar believes that creating art is like dancing to the rhythm of cosmic consciousness. He creates only divinities in their different Avatars (forms) and these avatars are his expression and his vision.

What does it take to create divine on canvas? A mere artistic bend of fingers or a potential subtlety of mind? The answer lies in the creator's way of being. The subtle difference between this unique artist and

others is his intense love for divine forms especially Shiva, which seems to blend itself with colours.

Bold lyrical lines emerge to create vibrant forms of Lord Shiva and spiritual mandalas against the pristine radiance of smoldering deep blues, purples and rich earthy tones on canvases. Touched by an inner luminance, the paintings exude an aura of calm and meditation, an essential earthiness enmeshes with sublime philosophy as form and colour blend perfectly to create this accessible sacredness.

Artist, poet, filmmaker and spiritualist this exceptional man has many facets. For over a decade he was a creative director for advertising agencies like Crest Communications, Clea Advertising and Ad Factors. His association with IIT Bombay began 15 years ago and since then he has been involved in the process of disseminating knowledge, creating educational films and documentaries as a producer.

An invitation to his home set in the idyllic surroundings of the campus, leaves one with a feeling of wonder an esoteric experience. All the walls are either painted or adorned with prized canvasses of his beloved Deity. The colour blue distinctly rules his palette, as most of the walls and canvasses stand witness in living colour. Here in this intently designed cosmos, different avatars of Shiva come to life. Innovative energy and a dynamic style of drawing characterize his work. Each painting is suffused with a distinct mood and intensity and has been created as a visual expression of sutras from the Shivasutra. "Shiva enchants me", he says "He is the eternal enigma, the illuminator, the mystic, the shaman, the healer. I have created Shiva the divine dancer, in multiple dancing forms."

Entitled 'Meditative Moments' the paintings are created after

deep meditative silences and the artist feels his paintings speak their own truths in silent tones. He says "Shiva is Nirakar Nirhantan, omnipresent in all beautiful forms of existences and the thought of living with Shiva enlightens me to create him as Vikral Adbhoot- huge, vibrant, enlightening and enchanting." His latest exhibition is based on the sutra Chaitanya Atma- Soul is the flame of life, it is graceful and understanding and allows harmony and spiritual space to oneself and others.

**BEAUTY IS AS OLD AS THE WORLD
AND AS NEW AS THE MOMENT**
TO LOOK MORE BEAUTIFUL CALL

**Surayya's
BEAUTY SALON
for
MEN & WOMEN**

Beauty & Hair Clinic

Expert Beauticians & Hair Dressers
HOME SERVICE ALSO AVAILABLE
ON APPOINTMENTS

Brown N Brown

79 Galleria, Hiranandani, Powai

Tel : 25797915, Icom : 97915

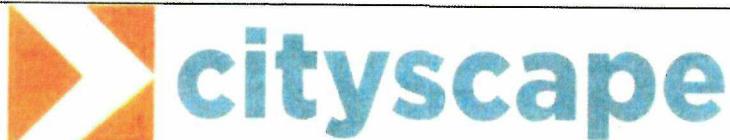
ALL DAYS

TIMING: 9 AM TO 8 PM

All Credit Cards Accepted

THE ASIAN AGE

Date: Wednesday, July 24, 2013

Creating a destroyer

Artist Guruji Aruneshvar talks about his love for Lord Shiva, his depiction of the creator of the universe and the romanticism and mysticism involved

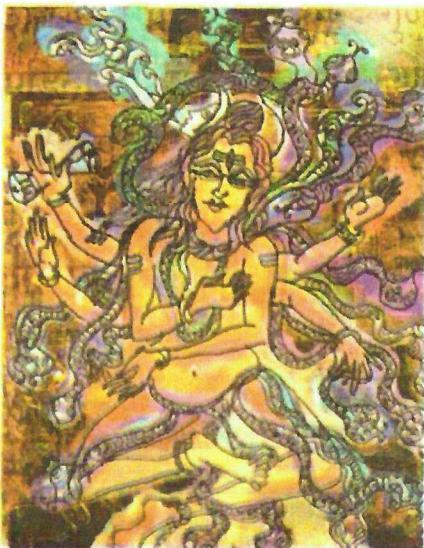
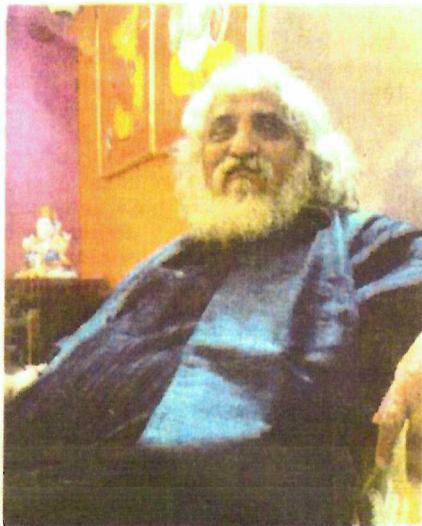
AGE CORRESPONDENT

 Well-known artist Arun Kanwalkar, popularly known as Guruji Aruneshvar will be displaying his latest collection at the Jehangir Art Gallery, Kala Ghoda.

Inspired by his devotional love for Shiva, the exhibition showcases his works on spiritualism in oil and acrylic colours on canvas.

Having been religious right from his childhood days, Guruji Aruneshvar who received his education in art at the JJ School of Arts, believes that spiritual enlightening of one's soul happens through meditation which can take the form of vivid colour tones, rhythm or even melody. "My paintings are a spiritual skyway. Shiva is indicated in the rich hues of blue, indigo and purple, with the touch of some earthy tones. My paintings give a different perception to the divine murals. Lord Shiva according to me is equal to synergy, harmony, initiation, vastness, awakening and a lot of other things. His paintings can flourish in an imaginative mind," says Guruji.

An active participant in solo and group shows in art galleries all over India and abroad, his participation has led to him winning many awards and achievements throughout a career that spans more than a quarter of century. "Shiva's paintings have a "resonant silence" in them," he says. His images are always surrounded by an aura of psychic and philosophical calm. "If my earlier works were full of impetuosity and innovations, my last 10 exhibitions explore the

(Above) Guruji Aruneshvar (right and below) his depictions of Lord Shiva

relation between God and me. Through his paintings, I try to search for myself," he explains.

Consisting of many lines, contours, forms, intense brush stroke and rich colour tonal harmony Guruji's art has soul and radiates beauty and enigma. He believes that his paintings are the expressions of his divine heart and the spiritual awakened soul. "I believe that the god of destruction and wisdom guide my hand. Shiva formless can be lyrical, classical, romantic and dynamic even surrealistic to an extent. My paintings thus are a way to search for that divine omnipotent force of Shiva's third eye and the focal point of meditation," he continues.

Having done an in-depth study of Vedas, *Shivsutras*, Indology and Shiva *Shastra*, Guruji believes that his work is self-fulfilling as it is done in respect to the destroyer. "They are a translation of the Lord's visions, for which there is no external motivation" he says.

On till August 5, at Kala Ghoda, Fort

Aksharanubhuti

*an Exhibition of
Calligraphy Expression*

Arun Kalvankar

Ashutosh Apte

Achyut Palav

Dattatrya Padekar

Manohar Desai

Megna Mohole

Subodh Guruji

Shubhanand Jog

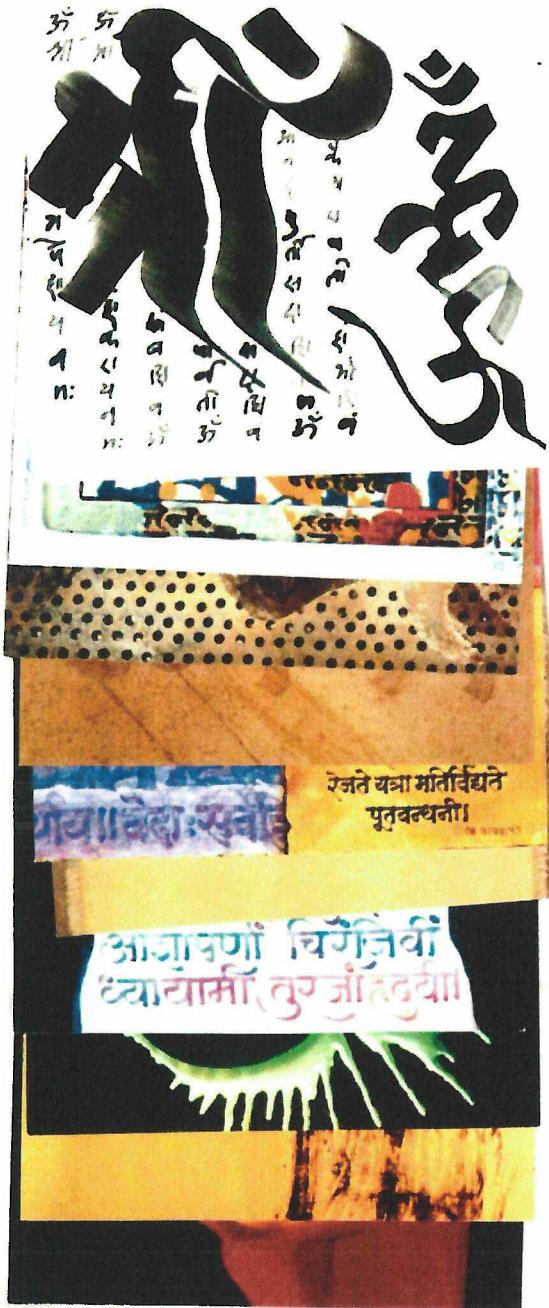
Santosh Kshirsagar

Shobhana Mehta

At

guruji... Arun Kalwankar

Aksharanubhuti

An exhibition of
Calligraphy Expression
in different medium

Preview

4th April 2001 at 6.00 p.m.

Performance by
Ashutosh Apte

Poetry Reading by
Santosh Kshirsagar

Calligraphy Demonstration by
Achyut Palav

Date

Till 25th April 2001

Time

10.30 a.m. to 6.30 p.m.
(Sundays by appointment only)

Venue

Tao Art Gallery

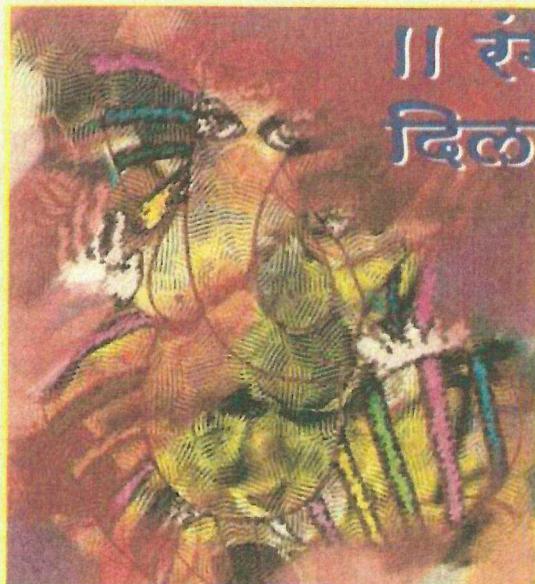
Your Presence Highly Valued !

Curator's note: by Prof. Kashinath Salve Sir J. J. School of Art
It is a curator's responsibility to select quality work, put it together and make an exhibition much beyond just the surface marks. Here, all the calligraphers work is elevated by a distinct vision on various other surfaces transformed as designs on clothes by a Fashion Designer. All 9 calligraphers and one designer: come forward to change the pre-existing concept of using calligraphy as calligraphy but to use it as a 'new art form' - making it Aksharanubhuti - as it were.

India Art Festival - VIP Preview

J India Art Festival VIP preview on Thursday, was a grand affair and attended by celebrities like Anupam Kher, Amol Palekar, Bindu Rana Kapoor, Samir Mondal, Farah Siddiqui, master painter-poet Gieve Patel, Charan Sharma, Jaideep Mehraotra and others. Also seen in the preview, earlier in the day, were Yash Kohli, Ranjit Hoskote and others. Art collectors including Urmila Kanoria, Zahir Merchant, Saurabh Mehta, Mrs. Benani, Mira Chavan along with many young art collectors were spotted at the preview. Many city architects and interior designer with young art collectors were seen discussing art with gallerists and artists. The India Art Festival is on till November 30, 2014 from 11 to 7.30 pm at Nehru Centre, Worli.

संगणकाच्या प्रकाशरंगातून चितारलेला 'सिंडिगणेश'.

॥ रंगब्रशाचा हा नाद दिला हाती तू गणेश ॥

रवीद्र खोत

मुवई दि. ४
रंगब्रशाचा हा नाद
दिला हाती तू गणेश

अशा विवकाच्य अनुभूतीत रमणारे, नववनव्या कल्पना चित्रणारे - अबकहई, रात्यकथा, मौजरे चित्रकार अरुण कालवणकर यांनी दैतन्य गणेश हा विषय घेऊन एक प्रदर्शन संकलिपले आहे.

या प्रयोगशील चित्रकाराला आध्यात्मदर्शन, गुरु, संतसाहित्य, उपनिषद, वेद व हिंदूचांनी संस्कृतीचा अभ्यास यातून अंतर्मनातडा वेद व मी हा विषय सुचला आहे. रंगापासून अथात्मप्रवाहासा हा संदैव दैतन्यमूर्ती राखणारा आहे असे ते महणतात. वाह्य

जगतील जाहिरात क्षेत्र, आय आय, टी.मधील ईश्वरिक कार्यक्षेत्र यापेक्षा अंतर्मुख करणारा इंधरप्रवास कालवणकर यांना महत्त्वाचा बाटतो. संकलात्या विद्यादाता आपलांनी देव गणेश हा कालवणकरांचा प्रिय देव. गणेशाची रूप वितारताना विशाळता, वैविध्य, सूजनाचा पूर्ण रसवर्णन जाणवतो असून अरुण कालवणकर नाढी घेऊन सर्व सूजनाच्या उदयाची नाढी देतोय असून वाटते.

दैतन्य गणेशाच्या या प्रदर्शनात आध्यात्मिक निळांचा रगादे गणेश संकलने आहेत, तर संगणकाच्या प्रकाशरंगातून तालगणेश, नीलगणेश, सिंडिगणेश, सुरगणेश, संगीतगणेश अशा देवघरगळ्या भावविधातून प्रकटेलेले गणेश सालकाराते आहेत. हे

अरुण कालवणकर

गणेश म्हणजे आधुनिक चित्रसंकल्पना व आध्यात्मिक भावविधाचा सुरेल संगम आहे.

'नीलगणेश' या चित्रात लयकारी निळगा आसमंतातून प्रकट झालेला संगीतमय रेखांचा गणपती उरात असून घेऊन सर्व सूजनाच्या उदयाची नाढी देतोय असून वाटते.

'सिंडिगणेश' या चित्रात शेवटी रंगाच्या आध्यात्मिक भवतलात सर्वांगावर आनंद भरम घर्दीलेला सुंदर गणेश सिंडिगा जणू प्रकाश आशीर्वद देतोय असून वाटते. चित्रातील लयताल (पान ८ वर)

रंगब्रशाचा हा नाद, दिला हाती तू गणेश

(पान १ वर्फन) व सांगीतिक एकतानाता या सर्वांचा सूजन आविकार चित्रात झाला आहे.

तू असा कसा रे विचित्र
महणून मी स्वतःलाच विचारले
तर आत्मा आतुन सांगत होता
उत्तरं संपली तरी प्रश्न संपत नाहीत
ऊठ कठ महाले माझ्याच मनाला
तर ते भरकटत होते
आकाशात रंगीवरंगी स्वचांसाथ
सोबत प्रहणून मी मलाच साथ केली
अशा कविकल्पनांनी ही चित्र
कॅन्वेसवर, कॉम्प्युटरवर, रेखांमध्ये
साकारली आहेत.

अरुण कालवणकर रेखासामध्ये
संगताना महणतात,

मी फुलं हुंगताना फक्त
रंग, गंधच अनुभवला नाही

आठवणीच्या डायरीत

सुंदर चित्रांची, शब्दांची मोरपिसं
राखाली

या मोरपिसी कलात्मकतेचे प्रदर्शन
केनकासवर आहे.

अरुण कालवणकर यांनी १९७८ साली जे, जे, मधून प्रथम वर्गात डिल्हीमा केल्यानंतर चित्रकार मध्यान त्याचमाती मैक्सिमुलर भवान, मुंई येथे रेखिंगचे

प्रदर्शन भरविले होते देशविदेशात त्यांची वरीच प्रदर्शने गाजली. जहांगीरभाईल 'वन मैन शे' व नंतर 'स्पर्श' नावाचा युप रोहाही बराच प्रसिद्ध आहे. त्यांनी आतापर्यंत १२ प्रदर्शने भरवली.

अरुण कालवणकर पवर्द्धित आय, आय, टी. या तांत्रिक विज्ञानातील अंगेसर संस्थेत डिजाईन सेटरच्या सलग्न 'एज्युकेशनल टेक्नोलॉजी' या विभागात

प्रोड्यूसर डिजाईनर महणून काम करतात.

त्याने आय, आय, टी.मध्ये गेल्या पाच वषांत कल्यानेने स्वरंभू आय, आय, टी. टेलिकिंजन सेंटर उभारले आहे. निर्माता महणून त्यांनी आय, आय, टी.मार्टी १२० शैक्षणिक व तांत्रिक विच्छिपट बनवले आहेत.

पढीचा टायपिस्ट कीवोर्डकडे लक्ष दिल्याशिवाय टाइप करत जातो तितक्या झापाठद्याने माझसकडे लक्ष न देता कालवणकर चित्र काढतात. माझस हाच आता त्याचा ब्रश झालाय.

अरुण कालवणकरांने हे 'चैतन्य प्रकाश गणेश' प्रदर्शन सोनेट - ल्युमिअर आर्ट गॅलरी, १०७ वृङ्गाकास रोड, कलबा येथे साकारले आहे. या प्रदर्शनाची वैद्य रविकारखेरीज रोज ११ ते ६ अशी असून ते सर्वांसाठी विनामूल्य खुले आहे.

क

वी असणारे एक कलंदर चित्रकार आरुण कालवणीकर यांनी नवाच संकल्प सोडलाय. जसं चित्रकार त्वाचे चित्र स्वतःच घडवितो तसेच ते त्वाचा जीवनालेख स्वतःच एका चित्र कादंबरीत घडविणार आहेत हे नवच दाळन. कदाचित जगातला हा एकमेव पहिला प्रयोग असेल. त्यादृष्टीने कालवणकर तयारीलाई लागलेत.

या कलंदर चित्रकाराशी गप्पा मारल्या.

जे. जे. स्कूल ऑफ आर्टनंतर कसे पुढे काम केले?

जे. जे. मध्यून प्रथम वांगून पास झाल्यावर माझ्या रेखाचित्राने 'टाइम्स ऑफ इंडिया' ते सत्यकथा डेवोनेर या दैनिके, मासिके, साप्ताहिकांगून माझ्या रेखाचित्रांचे प्रदर्शन रोज मासिकात होऊ लागले.

१९७८ साली मैक्स मुलरमध्ये पहिले रेखाचित्राचे प्रदर्शन भरविले. १९७९ साली फ्रॅंच कवींवर सुंदर पोस्टरचे प्रदर्शन केले. १९८० साली एक मोठूं चित्र - कॉम्प्युटर आर्टचे प्रदर्शन भरविले. त्यातील काही नगन चित्रे तत्कालीन संस्कृतीरक्षकांनी उत्तरवली. मग समाजासाठी कला म्हणून पाच प्रदर्शने हिंदुस्थानमध्ये बोली. त्यानंतर नेहून सेटर, अलौआन्स फ्रान्सिस आर्ट सोसायटी, आर्टिस्ट सेटर, ताओ आर्ट गॅलरी अशी विविध प्रदर्शने भरवली. जाहिरात क्षेत्रात आर्ट डायरेक्टर फृणून अपोल वो स, बर्ली आ, अँडरफॅक्टरमध्ये क्रिएटिक डायरेक्टर म्हणून काम वेळे. जे. जे. मध्ये सोलापूरकर सरांनी प्रकाश शिकवला.

प्र. र. कृ. जोशीनी भल्या पगाराची नोकरी जाहिरात क्षेत्राची सोडून निम्याशिष्या पगारावर आय, आच.टी.मध्ये आपले. मग इथल्या वातावरणाने अभ्यास, विचार, चिंतन. मनन, स्वाध्याय व अखंड वाचन शिकवले. साक्षा प्रयोगाची भूमी ही माझी सृजनभूमी, आभाळ अस्तित्वाचे. पाणीदार भावनिक तले. काव्यमनाची हिरवल आणि इथे आनंदगुरु भेटले. ज्यानी घडवले, घडलो.

अध्यात्माकडे कसे वळलात? त्यामागची प्रेरणास्थाने कोणती?

आजोबांचे भाऊ ज्योतिशी - औषधतत्त्वा, आजीआजोबा धार्मिक, गौरीगणेशी- लहानपणापासून गीता- महाभारत- अभ्यास- अनाकलनीय अशी अध्यात्माची अज्ञात ज्ञानाची ओढ. यांनुन मी अध्यात्माकडे वळलो. लहानपणी. तर मी महजमार्गी साडेतीन ते सात तास ध्यान करी. सर्व स्तोऽं-मंत्रं माझी तेका पाठ होती. मगवदगीता, शिवसूत, वेदपटण हे विवेकानंदी तोडात पाठ होते. जे. जे. स्कूल ऑफ आर्टमध्ये आल्यापासून मुसंस्कृत मी चित्रअलंकृत झाला.

चित्रकारांनी मनावर पगडा घातला. पण शास्त्राचा अर्तीच अभ्यास करता करता संगणकात गणपती घडवता घडवता एका बाजूस २१ उत्तम महात्मा गुरुंनी ज्योतिषविद्या- वास्तुशास्त्र-

सुलेखनमिही- मोहिनीविद्या- तंत्रसुमार्ग- नवनाथसिद्धी- स्मरणसिद्धी- विकालसिद्धी- शिवसूतसिद्धी या नको नको महता मनाच्या - आत्माच्या झोळीत सिद्धी टाकल्या व आध्यात्मिक झालो. शिवस्वरूप अनंतेष्व हिमालयनिवासी गुरुस्वामींनी गुरु अरुणेश्वर असे नाव दिले.

कॉम्प्युटरवर गणेशाची इतकी विविध रूपे कशी सुचतात?

संगणकाच्या उंदराने गणेशाची कलाकृती घडविताना सृजनाचा शिल्पकार गणेशपिता शिवनटेश्वर - कलेश्वर सुंदर रूप प्रेरणा देतो. अनंत गणेश रूपे आनंदाने मनःपटलावर नृत्य करतात व संगणकाच्या प्रकाशरंगाने स्वतःच्या मर्जीचा कुचला बनवून मी चित्र सुंदर काढतो. हा दर्जा कलात्मकतेचा आहे. नवचित्रकार सुंदर चित्र घडवू शकत नाही. म्हणून 'सगळे कुरुप विक्षित ते विलोभनीव' म्हणून मॉडर्न आर्टच्या नावाखाली सगळे शिळ्पके, बुरसटलेले, गंजलेले खपवतात.

कचन्यातून कला निर्माण करणारे 'एकमेकां सहाय्य करू एकमेक होऊ प्रसिद्ध' असा हिंदुस्थानी आजच्या कलेचा मोहरा आहे. म्हणून सरस्वतीस नगन करून प्रसिद्धीलेलूप हिसेन कधी भाष्यारीवर फिदा होतो तर कधी प्रियदर्शनी इंदिरा गांधी तर कधी मदर तेसांचा दोन निर्वा फिता रात्रून सुतावरून स्वर्ग गाठता.

माझी रेणा ही लयदार, मनसिद्ध असते असे तुम्ही महणता...

हो खरंव.

मी निधून जाईन
मनात रंग भरून
आत्म्यात दंग करून
परमात्माचा संग
देऊन

मी निधून जाईन
स्वाध्यात तरंग

जागवून

सत्यात रंग भरून
जिवाचा पतंग उडवून
मी निधून जाईन
आधालात रंग उथळण करून
अवकाशात फुलपाखरे उथळून
प्रकाशात इंद्रधनुष पेरून
मी निधून जाईन
तेक्का शोधू नका मला
कारण मी दिले असेल

तुमचे तुम्हालाच तुम्ही

म्हणून
स्वतःत पहा तुम्ही स्वतःला
अशावेळी मग हसाल
मी निधून जाईन
त्याच्यातला कवी पूर्ण जागा
झाल होता.

एक झापाटलेला कवी,
चित्रकार, अध्यात्माचा
अभ्यासक, संगणकतज्ज्ञ बोलत होता.

आता न्यांनी 'चित्र
कादंबरी'चा ध्यास घेतलाय...

■ प्रतिनींदी

कालवणकर यांची चित्र कादंबरी

अरुण कालवणकर आणि त्यांनी चितारलेला 'शिव'

अरुण कालवणकरांनी चितारलेल्या शिवाचं घैतन्यमय प्रदर्शन

मुंबई, रविवार - अरुण कालवणकर यांनी चितारलेल्या चैतन्यमय कलाकृतीचे प्रदर्शन बजाज आर्ट गॉलरीत भरले आहे. शिवा या प्रदर्शनात आध्यात्मिक निळ्या रंगाचे शिवप्रदर्शन साकारले आहे.

संगणकाच्या प्रकाशरंगातून तालशिवा, नीलशिवा, सिद्धीशिवा, सूरशिवा, संगीतशिवा अशा वेगवेगळ्या भावविश्वातून प्रकटलेले शिवा साकारले आहेत. हे शिवा म्हणजे आधुनिक चित्रसंकल्पना व आध्यात्मिक भावविश्वाचा सुरेल संगम आहे. 'निलशिवा' या चित्रात लयकारी निळ्या आसमंतातून प्रकट झालेल्या संगीतमय रेषांचा शिवा उदरात अग्री घेऊन सर्व सृजनांच्या उद्यानी नंदी देतोय असे वाटते.

'सिद्धीशिवा' या चित्रात शेंदरी रंगाच्या आध्यात्मिक भवतालात सर्वांगावर अनंद भस्म चर्चिलेला सुंदर शिव सिद्धांना जणू प्रकाश आशीर्वाद देतोय असे वाटते. चित्रातील लयताल व सांगीतिक एकतानाता या सर्वांचा सुजन आविष्कार चित्रात झाला आहे.

मुंबईच्या जे. जे. स्कूल ऑफ आर्टमधून पदवी प्राप्त केलेल्या अरुण कलावणकर यांनी एका जाहिरात कंपनीत कलानिर्देशक म्हणून काम केले.

१९८० व १९९६ साली मुंबईत त्यांनी प्रथमच संगणक गणेशाचा प्रयोग केला. ७८ साली मॅक्समुल्लर भवनमध्ये त्यांनी पहिले चित्रप्रदर्शन केले. परदेशातही त्यांच्या चित्रांचं व संकल्पना क्षेत्रात त्यांना २७ प्रतिष्ठित पारितोषिके मिळाली आहेत.

अशा चित्रकाव्य अनुभूतीत रमणारे, नवनव्या कल्पना चित्रणारे - अबकडी, सत्यकथा, मौजचे चित्रकार अरुण कालवणकर यांनी 'चैतन्य गणेश' हा विषय घेऊनही एक प्रदर्शन संकल्पिले आहे. अरुण कालवणकर यांनी १९७८ साली जे. जे. मधून प्रथम बर्गात डिप्लोमा केल्यानंतर चित्रकार म्हणून त्याचसाठी मॅक्समुलर भवन, मुंबई येथे रेषाचित्रांचे प्रदर्शन भरविले होते. देशविदेशात त्यांची बरीच प्रदर्शने गाजली. जहांगीरमधील 'वन मैन शो' व नंतर 'स्पर्श' नावाचा ग्रुप शो हाही बगाच प्रसिद्ध आहे. त्यांनी आतापर्यंत २२ प्रदर्शने भरवली.

माउस हाच आता त्यांचा द्रश्य झालाव. अरुण कालवणकर आणि त्यांनी चितारलेला 'शिव' अरुण कालवणकरांचे हे 'चैतन्य प्रकाश' शिवा प्रदर्शन बजाज आर्ट गॉलरी येथे १६ ते २२ मार्चपर्यंत असून ते सर्वांसाठी विनामूल्य खुले आहे.

नव शक्ति

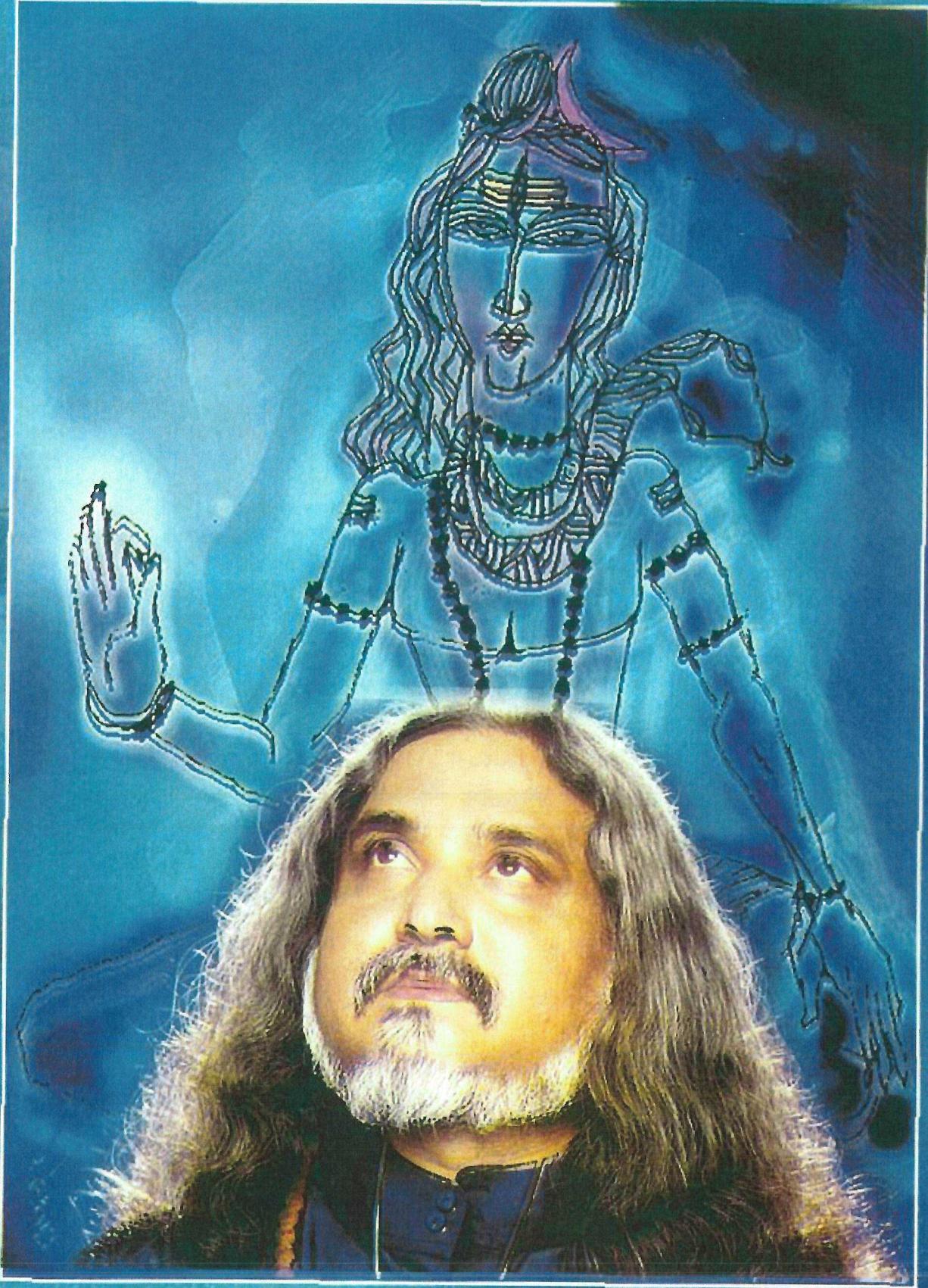
ता शक्तिया पिमुळये

तोमवार विजयामरठवडे निवासी

‘सिध्दीशिवा’ या चित्रात शेंदरी
रंगाच्या आध्यात्मिक भवतालात
सर्वांगावर आनंद भस्म चर्चिलेला सुंदर
शिवा सिध्दांना जणू प्रकाश आशीर्वाद
देतोय असे वाटते. चित्रातील लयताल व
सांगीतिक एकतानता या सर्वांचा सृजन
आविष्कार चित्रात झाला आहे.

मुंबईच्या जे. जे. स्कूल ऑफ
आर्टमधून पदवी प्राप्त केलेल्या अरुण
कलावणकर यांनी एका जाहिरात
कंपनीत कलानिर्देशक म्हणून काम केले,
गाजली. जहांगीरमधील ‘वन मॅन शो’ व
नंतर ‘स्पर्श’ नावाचा गृप शो हाही बराच
प्रसिद्ध आहे. त्यांनी आंतापर्यंत २२
प्रदर्शने भरवली.

माऊस हाच आता त्यांचा ब्रश
झालाय. अरुण कालवणकर आणि
त्यांनी चितारलेला ‘शिवा’ अरुण
कालवणकरांचे हे ‘चैतन्य प्रकाश’ शिवा
प्रदर्शन बजाज आर्ट गॅलरी येथे १६ ते
२२ मार्चपर्यंत असून ते सर्वांसाठी
विनामूल्य खुली आहे.

Shri Guru Aruneshwar

‘परमशिवभक्त शिवस्वरूपी मुरु’ से
जिनाच परमपिता भाद्रक व नितांत उग्रक
वालेन परमान्मा परमशिवाच्चा वरददत्तनाने
ने अष्टगिर्दी गम्युद भासेत् गुरु अस्मेश्वर हैं
त्वांति तन्मामृद्रिक् बुडीनी विजाय,
वाम्पूमान्वय भूलवनविद्या, शिवस्मनविद्या
मुख्यंत्वित्य गोचरं त्रिष्णु मत्तविद्या भृषा
अपि शिवसिंहीते पारंगत भासेत् वा प्रबोधिक
परमावित् विद्योदीर्घी प्राप्ते त्वामा त्रिवाक्तिक
मदाय प्रियभाषामनी १५ परमगुरुच च्या
गायत्र्यात् आत्मा भग्न, गुरु अस्मेश्वर यानी
वाचाच्चा नवव्या नवपापागृह, ज्ञात्यात्मिक
सामानेषा ज्ञात्याम केत्ता भावे व्ययप्रयोगेण
द्वादशमुखी विद्याच्चा ८ ते १६ वा १७ वालं
३० मे ४१ वालेत्ता त्वांनी ख्यवंस्यूर्ती
मायानि, शिवशास्त्र चतुर्वेद, गमायण,
मत्तपापागृह, भगवद्गीता, भाष्यक, शिवपूराण,
शिवमूर्ति नावधारकन, शिवनीनामूर्ति यांचा
मात्रा ब्रह्मगंगा कला ‘मुमुक्षुहीता’ गुमुक्षुरेण
न्याय नम्रांते भग्न, लोकियप्राच्याच्चा मायानि,
त्रिवाचाना त्वांनी जीवन मायेभजन केले भावे
गायत्र्याव्याप्ति शिवलक्षणरूपी, निरुद्धा
प्रवाणाच्चा दीटिवाचान मूर्त्युतात्, भव्य दृष्टि
व आत्मानिक गम्याम गुरु अस्मेश्वरना
प्रवाणीत वस्त्र तिना भावे

१ इस तुक्त वक्तव्यानि निष्क्रिया एकाशाचा वामेत
२ परमान्मा परमावल... तु दिली विष्य तुक्ती

केवा अरण्यान्वय गुह आनंद...

ज्योतिषप्राप्ति भवेत्येवं वाचीं 'शिवरमल
ज्योतिषयाता' पाठ, 'ज्योतिषप्राप्तिः' काव्य
आजोत्ता परमात्मा 'मुद्रामयादा' वाचाकद्वृन्
कल्पा अग्रुन् तुष्णमूर्ती पदतीर्त्या प्राप्तयोद्देश
प्रभाव भट्टामय ज्वाल व ब्रह्म ज्योतिषी
संगतप्रसादः वाचद्वृन् वेता पाश्चात्य 'टार्स्ट
कार्ड' वा अध्ययन पक्षा अनगुणवद्वृन् सर
गित्तम् ना वृभाग नेपाल निर्विट वेतीत
सामा गुह टैंडोर्ड मोंक' वाचाकद्वृन् गित्त
कला आहे 'गुह व्रज्ञाधर' ओजम्बो न वृगु
वापान् जिव तन्त्रज्ञान व जीवनार्थे गुहात
जिवगृह वागतान की हृदयार्थान् ओचिक
तार्य उठाव तर करी वट्टोर वाचात्य होत
वाचवदन जेजानान पक्ष खाणाचा आफल्या
मर्वणिषयाता ज्वालुन वरतान, गुरु भरणेभर
सांपत्तान, 'सत्यगुरुच सत्यकाम आहे, तुऱ्या जे
आहे तुवापाशी, ते शोधुन, गुरुमध्ये तुवाहावादेवं
व वाचनदाता खानानदाचा स्वच्छद मार्य दाखवतून,
परमकल्पाण व खानानंद याचे दुहेरी मोरापिम
मत्त मोरापिम देणं ।

जिन परमाणुमा 'ड्रेक्टर' , युद्ध असम्भवात्मा नवनादान मुकाबले व्रमणी युद्ध असम्भव गामान्वाडी गामान्व-अग्रामान्वाडी भगामान्व गतिशिल्पाडी भगवंग नव वृक्षलाङ्गोषी - वृक्षवंग पनिविहारी त्रिया नवत गमान्वान्वयं या गमान्वान्वयं वृक्षवंग

१५ असां असां आपां आपि

गुरु अरुणोद्यत

माणसाशी नेत्रायता पार आवडते, गच्छनारण
न परिवारगा या विषयाब्यनिर्गत, भिन्न
प्रकृतीच्या वा भिन्न प्रकृतीच्या लोकांशी ते
भिन्न नाशनात 'ज्यातर जे आवडते ते त्याता
राख.' ज्याता प्रशंसनी हवी त्याता प्रशंसनी
ज्याता एकायता माझे कान दुवेत, त्याता माझे
कान ज्याता ज्ञान हवे त्याता ज्ञान ज्याता
आत्मप्रथिती हवी, त्याता आत्मप्रथिती, जे जे
ज्याता हवे ते ते त्याता राख, 'कांनी याता
राख...' त्याचा हा अलोग्वर जीव, यी निमित्त
तो दोला परमशिव.

मुख अस्थेयर याचे २१ सिल्ड शिष्य
अग्रन्, हजारो भवतवण आहेत. ईयगामार्गवे
भव्यधरणी वाग्मता, स्वतःचा वाचा महाराज
दनु देत नाहील, त्याचे वरेचरे भवतवण
ईयगामार्गनी न्याची शनती कमता वापापुरांगी.
वाग्म झाले की वाग्मता अस्थेयराणी ली खनवता
पिंव वाले मुख अस्थेयर ली 'सत्याची मिरची'
आहे. अवकांकोट स्वामी मवगवडगामार्गी
सानवारांगी, त्यांना परमेश्वर शिवानं, दिली आहे.
वाप्ती काढो त्याचे शब्दवांडव शिवानं दूर
पाठ्यतुन नानते. खोटाणा - पैशाचा वडेजाव न
प्रहंकार त्याना मुळीच खपत नाही शारे
इथासाचे, परमोधर निर्माता, मी, माझे,
माझासाठी माझामुळे ब्रंगो कोंणी कण्ण तागाना
की, मुख अस्थेयराणे शिव लोडव शत्रुघ्नीचा नात
मुख होते आणि कफला भूई योद्दी होते. वयाचाप्रा
त्याची मतलंबी घनिकांना, उर्फेने आवे तेका
आव्यंगी पण अल्पवाराने आवे तेका सत्याशत्रुघ्ना
निर्माते त्याना शोडवणे आहे. 'झूठ का मुठ
नाही मिळजार येवे, सच की मिरची हो ये...'

मुळ असांगेचर याणी, निलक्ष्या दिव्य
प्रिण्ठप्रकाशाचा साक्षात्कार, आणल्या प्राणप्रिय
१५ शिवायाना दामवना आहे असांगेचर मुळच्या
निकटाचा ५ शिवायांगी - १) सिद्धेश्वरी -
जीवींगीर, पट्टुशिष्य २) चिंतेश्वरी - पितृजन,
दिव्यशिष्य ३) विश्वेश्वरी - नीना ४) आत्मेश्वरी
- नहनाडा ५) दिव्येश्वरी हे पाचली शिवायोगमा
भा-वात्मिक प्रगतीच्या उत्कलम शिववर्गाच्या
बाबेन 'गिद्धेश्वरी शिवदारी' ही गवतीची
उपायक, पट्टुशिष्या असून, 'प्राणीक ही लींग'
ना भा-वात्मिक गोत्र न्यायप्रकाश गवतागत्वक
रिहाये जनकल्याणगांधी वापरून आगं.

मुख अस्त्रेष्वर याचे पट्टशिख, अद्वावान
व जगन्माणकारी आदेत, परमणिनभवत शुभ
अस्त्रेष्वर याच्या ब्रतनांदान ३२-कार, ३२ नम :
शिवाय त शिवस्वरेदयशास्त्रं शिव अनुकागेने
परमं आहे शिवदिला व आध्यात्मिक कर्मकृत्य
ही शिवाच्या परवानगीनेच ते करतात. ते
जगणवान, 'माझा आत्मा ही परमात्माजी एक
विंशात्प्रकृत विकृती आहे, प्रत्येक पारमार्थिक
काम, मी कृत शिवाच्या रथासाठीच करतो....'

संकलन संस्कृत विद्यालय बाजार (भाग ८) ३००

कृपेने शिव, काश्य, शास्त्र, विनोद, संभाषण
भेणा या १६ कलेने संपूर्ण आहेत. आव्याप्तिक
निळ्या प्रकाशातील शिवलये त्वार्णी मोठोठवा
शिवफलकांवर रंगवून देण्यापिंदी, जहांसीरी
आहे गंतव्य, और्मुखिया - अमेरीका भेणा
ठीकाणी प्रदर्शनी वेली आहेत. त्वार्ण्या
चिवातील गन्ही 'दिव्यशक्ती' ली स्वयंप्रयोगातून
निभिलेल्या शिवचिवात, शक्तिची घटने
दर्शकाता दाखवते. शिवाशी अंतरीक नवाद,
देवियमान निळ्या प्रकाशातील दिव्यदृष्टी
शिवात, या शिव-जीवाच्या समाधी सारंगची
अर्नन सत्यापने, गुरुंच्या प्रियशिष्यांनी गाहिली
व अनुभवली आली. शिवकुणे आयोजातील
रग, आनंद हरवलेल्यांना, शिवगाधनचे पाठ
देऊन, गुरुंचीनी सुख आनंद व खण्डपूर्णीचा
मार्ग दाखवला आहे.

‘चिव तुझ्या भक्तीत, चिल्या प्रकाशी न्हाऊ ने
मंगल पवित्र जीवन दे, आनंद परमानंद तुझे नाव
मिवा ये, प्रकार ये, परमानंदी परमपीठी ने’

इती मुख अरुणोभर प्रार्थना

निळवा निळकठ निलेश्वर शिवाचे
विद्यमांदिर, साजमहल पेक्षा उत्तम
शिवप्रेमप्रतिक पडाव, हे मुळ असेही वर्णने
दिव्य लघ्न आहे. १०० पिटुर उंचीचा १००
पायव्यांचा चोरम पिरिपिह व लावव १०० पूट
उंचीची आशीर्वाद देणारी भव्य शिवमृती
पारदर्शक निळवा आसमहल, हे या जन्मी
पर्यंत कामयाचे एक शिव लघ्न आहे

‘३५ भवती मिळाविही’ पद्धतीने, सुरु भ्रमणेथर गर्न शिक्षप्रेमीकडे आनंद आधारीत आहेत. २००५ मार्ची, हे शिक्षावन सुरु कराने प्रयोग शिव इच्छा आहे, कर्ता कर्तिता नोंच आहे.

गिरवादी कर्ता, गिरव करविला

खलू खलू करी शिव अनंता

शिव योगीशास्त्री चित्र निर्माण करते,
न्याया निर्विकल्प, नरेन्द्र ज्योतिष पवित्रा या
मर्व गायत्रीनामून शिवकार्यार्थाठी अनेत आनंद
वर्ग घटतात, निळव्या प्रवाहाशाल्या आनंदात
मर्व न्याड्ड दे, मुकु अकणेश्वर सागरात, दिव्याना
सात गर्भे असतात.

सातरंगी आपले शरीर अवकाश

- १) लाल रंग - रक्त - आपले देह परीक्षा.
  - २) भरवा रंग - इच्छा आवश्यकता - इच्छा परीक्षा,
  - ३) पिंडवळा रंग - पुरीचा गुणवत्तानंद - नाथन परीक्षा,
  - ४) हिरवा रंग - दान - निरगमनाचा देणाऱ्या - दाता परीक्षा,
  - ५) निळा रंग - समुद्र - आकाश - ईश्वर रंग - ईश्वरी परीक्षा,
  - ६) जांभळा रंग - अनंत - मोळ - समाधी - समाधी परीक्षा,
  - ७) पारवा रंग - समाजामाठी कर्म - देणाऱ्या रंग - संत परीक्षा, यज्ञात संत ईश्वर मुख्यता यांना नोंदून जनकल्पणामाठी, सर्वसमाजामाठी अटुनात, जगतात, मुहु अस्तीक्षर शिवाच्या निव्याप्ती प्रवत्तात निरंतर जगतात, शिष्यात अभ्यासात.

दा
व
न

गणेश विशेष

'अ'ध्यात्म गणेश निर्मितीसाठी मानसिक स्थिती चैतन्यमय ठेवावी लागते. एकदृष्टी व आनंदसूखीत ईश्वरसृजन व ईश्वरदर्शन शब्द आहे. देव हा शांत आहे.' चित्रकार कालवणकर शांतपणे सांगतात, ते पुढे म्हणतात, 'देवांस चित्रात घडवेल अशी कोणाची पुण्याई! आपल्या शरीरात प्राण, अपान, व्यान, उदान आणि समान या पाच वायूचा संचार असतो. देहाची चैतन्यस्थिती वा देह जिवंत असण्याची अवस्था या देहांतर्गत वायूवर अवलंबून असते. चित्रकर्मी प्राण ओतून निर्मिती केल्याशिवाय चित्र जिवंत होत नाही. तो फक्त रेखांचा रंगाचा खेळ होऊ शकतो. आत्मीयतेचा तिथे मेळ नसतो.

'शिव' हे माझे लाडके दैवत. मी शिवआराधना नितांतपणे गेली २५ वर्ष मनोभावे करतो. शिवाचे रूप मला निळ्या आरस्यानी दिव्य प्रकाशस्तुपात घडते. निराकार निष्ठा तेजस्वी प्रकाश माझ्या आध्यात्मिक अभ्यासाचा आनंदविषय आहे. 'शिवस्वरोदय' ग्रंथाचा संदर्भ देऊन अरुण कालवणकर म्हणतात, देहात संचारणाऱ्या या पंचवायूत पंचप्राणात अपान वायूचे भ्रमण मूलाधार चक्राचा ठिकाणी असते. प्राणाच्या शत्रुंच्या उग्रमस्थी श्रीगजानन देवता अधिष्ठित आहे. या चक्राच्या ऊर्मी जागी ध्यान केले असता आदिशत्रुंकी मंगलकर्ती सुखकर्मचे मंगलपुण्य प्राप्तते. मंगळवार हा गणेशाचा मंगळवार. मंगळ हा उच्च लाल-नारिंगी तेजपुंज ग्रह आणि पुंगवकेतू स्थानी तेजीअधिष्ठी ईश्वर हे प्रथमपूजेचे स्थान आहे.

गणेश
मिस्त्री

मुंबईच्या जे. जे. स्कूल ऑफ आर्टमधून पदवी प्राप्त केलेल्या अरुण

कालवणकर यांनी एका जाहिरात कंपनीत कलानिर्देशक म्हणून काम केले आहे. १९८० व १९९६ साली मुंबईत त्यांनी प्रथमच संगणक गणेशाचा प्रयोग केला. ७८ साली मॅक्समुल्लर

भवनमध्ये त्यांचे पहिले चित्रप्रदर्शन केले. परदेशातही त्यांच्या चित्रांचे प्रदर्शन भरलेलं आहे. चित्रकला व संकल्पना क्षेत्रात त्यांना १५ प्रतिष्ठित पारितोषिके मिळाली आहेत.

सध्या त्यांनी चितारलेल्या गणेशाचं चैतन्यमय दर्शन वरळी येथील नेहरू सेंटर येथील आर्ट गॅलरीत भरलं आहे. त्यानिमित्ताने या चित्रप्रदर्शनाचा घेतलेला वेध.

फिराझान मिस्त्री

चैतन्यमय गणेश

पोवळे हे मंगलमयी गणेशरत्न आहे. पोवळ्याच्या गणेशातीने माझ्या ज्योतिषशास्त्राच्या अभ्यासानुसार बन्याच आपत्तस्वकीयांचे जीवन आनंदित झाले आहे असे स्वानुभवावरून चित्रकार सांगतात. मोक्षदाय सप्तपुरीपैकी माया नावाच्या पुरीचे हे मूलाधार चक्र स्थान आहे ते गणेशस्थान.

गणेश आधार शतकीचे ज्ञान झाले म्हणजे त्रैलोक्य ज्ञान होते व जीवात्मा पापमुक्त होतो. ब्रह्म साक्षात्काररूपी सहस्रदल कमलापासून हे मूल गणेशाधार कमल शेवटचे आहे. अग्रभागी मूलाधार गणेशचक्रावर तावा मिळवला की वरवर असलेल्या चक्रांवर सिद्धी मिळवून जीवनउत्कर्ष ब्रह्मप्राप्ती, ब्रह्मानंद मिळवता येतो. मूलाधार स्थान हे स्थूल जागृत स्थान आहे. त्रिगुणापैकी रजोगुणी आहे. पृथ्वी तत्त्व आहे. गणेश देवता मनोरथ पूर्किर्ती या स्थानी आहे. योगाभ्यासाने योगशास्त्राच्या सिद्ध अनुभवानुसार गणेशजागृती भक्तीने मन प्रसन्न, शांत होते. विकृती विज्ञ, शंका, भय दूर होतात.

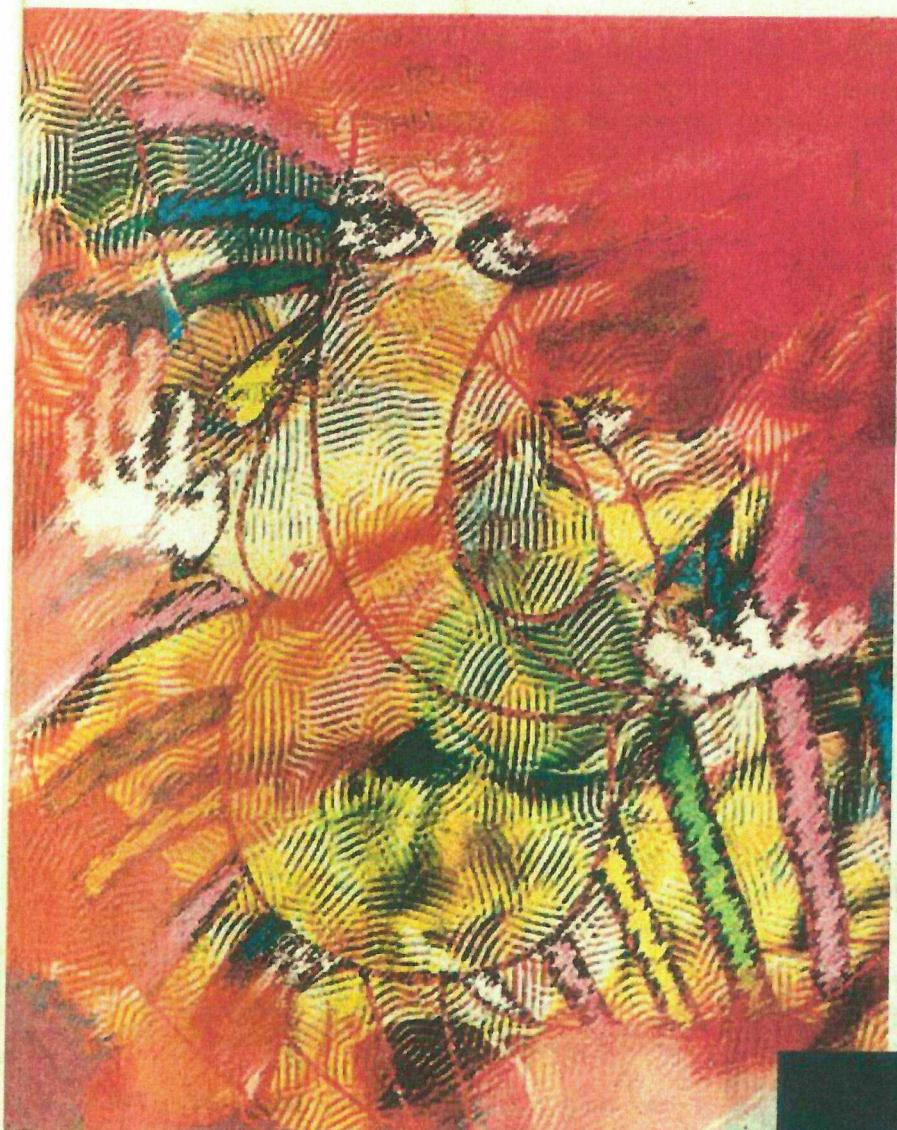
गणेश चित्रकृती ही माझी गणेश उपासना श्रुतिसमृद्धीमध्ये निर्देशित केलेली औंकारमय औंकारस्वरूप 'ओम' हे परब्रह्मस्वरूप असून तूरीयाची खूण असल्याचा निर्देश छांदोग्य उपनिषदात आहे. चित्र करताना ही तंद्री मी अनुभवली आहे. सातव्या आस्मानातील अनुभूतीसाठी.

अरुण कालवणकर यांनी पारंपरिक रीतीने गणेशाची रूपे चितारली आहेत. परंतु त्यांनी १९९० पासून आतापर्यंत कॉम्प्युटरवर केलेली गणेशचित्र मालिका हा प्रयोग विशेष दृश्यमनोहारी आहे.

अरुण म्हणतात, 'माझे प्रिय आराध्य दैवत 'शिव.' परंतु शिवशत्रुंची आनंदसृजन रूप गणेश हे चित्र काढताना मला अत्यंत मानसिक आनंद देते. संगणकावर चैतन्यदायी गणेश निर्मिताना गणेशाचा निराकार आकार लाखो

रूपांत मी घडवतो. ईश्वरकृपेत ते गोँडस रूप पाहता लोधनी मनी अनंद भरतो,

मला गणेश रूप प्रतिमा चितारताना रिद्धी-सिद्धीचा कारक गणेश हे सृजन प्रतीक आहे. असा साक्षात्कार होतो. चित्रधर्म चित्रकर्म ही माझ्या आयुष्यातील अलौकिक देणारी वाटते. ईश्वर हा दाता आहे. मी माझ्या गणेशचित्रांतून या दात्याची सुखदाता रूप निरंतर चित्र

'अनसंगीत गणेश'

काढतो.

माऊली ज्ञानेश्वर औंकार रूपक अत्यंत
गोड काव्यमय भाषेत करतात,

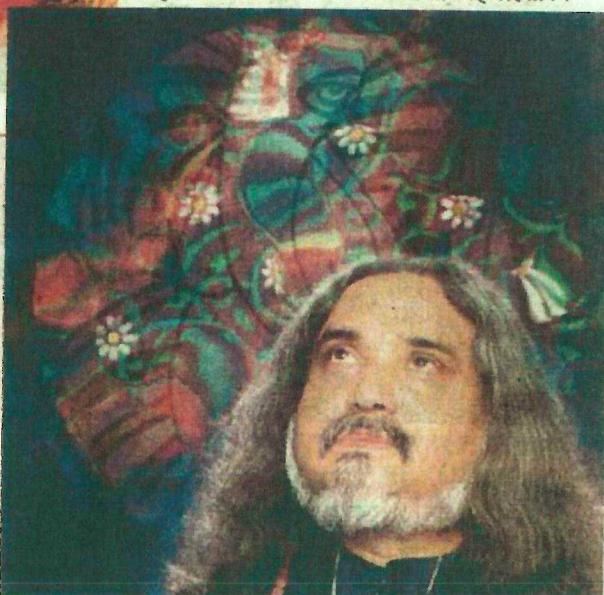
'अकार चरणयुगुला' उकार उदरविशाला
मकार महामडला। मस्तकाकारे।

हे तिन्ही एकवटलो। तेथे शब्दब्रह्म
कवळले।

ते भिया गुरुकृपे नभिलो॥ आदिबीज॥
(ज्ञानेश्वरी: १:१९:२०)

अक्षरांना आकार असतो 'अक्षराणा
आकारोसि' या न्यायाने अरुण
कालवणकर यांनी सुलेखन पद्धतीने
काही चित्रफलक घडवले आहेत. ते या
प्रदर्शनाचे एक रूप आहे. 'मोरया रे देवा
तुला दुर्वाची आवडी, २१ चित्रांची जुडी

अरुण कालवणकर यांना
गणपतीचे प्रचंड आकर्षण आहे.
त्यांनी 'ईश्वर आणि मी' या
प्रदर्शनात रेषा, रंग, आकार,
कॅन्ब्हास ते कॉम्प्युटर असा
सृजनप्रवास केला आहे. अरुण
कालवणकर यांचे
चैतन्यगणेशादर्शन यंदा २०
ऑगस्टपर्यंत सुकाळी ११ ते
सायंकाळी ७ वाजेपर्यंत दरबळीच्या
नेहरू सेंटर आर्ट गॅलरीत तसेच
२३ ऑगस्ट ते ५ सप्टेंबर रोजी
सोनेट ल्युमिअर आर्ट गॅलरी,
कुलाबा येथे खुले आहे.

अरुण कालवणकर 'चैतन्य गणेश' सह

तुला रे वाहिली'

अशा प्रकारे २१-२१ च्या ५ जुऱ्या १०५ + ३
अशी १०८ विवे या प्रदर्शनात प्रदर्शली आहेत.
गणेशपुराण, गणेशविजय, गणेशलीलामृत, गणेश
शारदा सदगुरु मंगलमूर्ती गणेशपुराण
उपासनाखंड, गाणपत्य मुदगल पुराण आर्द्धाचा
अभ्यास करून ही चित्र कल्पिलेली आहेत.

संगणक या माध्यमाची कल्पक व कुशल
चित्रकाराने चैतन्यमय गणेश प्रतिमा निर्मित्यात.
प्रकाश आकृतिबंधातून तांत्रिक ज्ञानाची सृजन
समर्थता वापरून कलात्मक दृष्टिकोनातून या
स्वप्नसुंदर गणेशन्यप्रकाश प्रतिमा प्रकटत्याहेत.
अरुण यांनी 'ईश्वर आणि मी' हा चिरंतन निर्माता
आणि निर्मिती हा विषय घेऊन निर्मात्याची
घडवणान्याचीच प्रतिमा घडवण्याचा उत्कट उपक्रम
केलाय. सृजनकर्त्त्याची सृजन कर्ताकर्ता हाच
सृजनकर्ता ज्ञालाय. अरुण आध्यात्मिक मार्गाचा
योगमार्गाचा गेली २५ वर्ष नितांत अभ्यास
करतात. योग, कुंडली, ज्योतिष, वास्तुशास्त्र यांचा
आध्यात्मिक गुरु मार्गदर्शनाखाली त्यांचा प्रगल्भ
अभ्यास ज्ञालाय. स्वतंत्रा व सत्याचा शोध. 'जे जे
जगते तया माझे म्हणा करूणाकरा' या
सर्वसाक्षी सर्वाभूती प्रेमरूपी ईश्वराचा ध्यास,
उत्तमतेचा शोध, या सगळ्यातून लागतो. चित्रांचा
विषय सृजनाचा उत्कटतेचा, अत्युभतेचा व
आनंदाचा शोध घेतो.

अरुण कालवणकर म्हणतात, 'आपल्या
सकळांमध्ये ईश्वरी अंश आहे. महागणपतीचा अंश
आहे. जिवा-शिवाची जडली समावी, अहं ब्रह्मास्मि

हा अध्यात्म मंत्र आहे. आपल्यातील गुणगौरवाचा महागणपतीचे गुणग्राहक अनुभूतीदायक महागणपतीचे संगलकारी दर्शन घडवण्याचा हा विनम्र चित्रप्रयास आहे.

'ग' म्हणजे गगन, आकाश, अवकाश. 'सुलभ खं इति सुखं' खं म्हणजे अवकाश ज्याला अवकाश खुले त्याला सुख व तो सुखकर्ता ग - गणेश - गगन. आपण अनंत आकाशाची कल्पना केली पाहिजे. 'ण' म्हणजे पृथ्वी. या विशाल पृथ्वीची आपण कल्पना केली पाहिजे.

अनंत आकाशाचा आणि विशाल पृथ्वीचा सर्जक, नियामक, कर्ताधर्ता, करविता, पालक पती तोच गणपती.

या प्रदर्शनातील चित्रे आध्यात्मिक तंद्रीत मंत्रजप करीत पूर्ण आनंदशक्तीने भारली आहेत. निळ्या रंगातील गणपती पाहून जेव्हा आश्वर्य वाटले त्याला उत्तर देताना ते म्हणाले की, 'सप्तरंगासारखी मनुष्यास ७ शरीरे असतात.'

१) तांबळा - रक्तवर्ण आपले पाच पंधेंद्रिये व ११ ज्ञानेंद्रियांनी बनलेले शरीर, २) नारिंगी- आपली इच्छा-आकांक्षा व अध्यात्माकडे किंवा वास्तविकतेकडे मन वाहवणारे इच्छा शरीर, ३) हिरवा- शृशुपा शरीर परोपकाराचे ईश्वरी अंश असलेले जे का रंजले गांजले त्यासी म्हणे

अनंतगीत गणेश

जो आंपुले असे 'सेवा शरीर नंतर ४) पिवळा- उत्तेजन उक्तट सुवर्णकांतीचे मनुष्य शरीर शक्यता प्रगल्भतेची सिद्धिदातेकर्मशरीर ५) निळा- हे ईश्वरी अंश मनुष्यात असलेले शिव उत्कट जीव शरीर जे कवी- कलाकार- लेखक- चित्रक यांना सृजनाचा साक्षात्कार घडवते. सर्व संतांची आभाशक्ती निळ्या रंगाची असते. परमेश्वररूप मनुष्य प्रेम, वात्सल्य, अनुभूती साक्षात्कारी देवस्पर्शी निळा रंग यातील गणेश

'सिद्ध गणेश' ६) पारवा- म्हणजे मुंगी उडाली आकाशी असा परमाथे परमात्मा प्रवेश झानेश्वर समाधी संतनिर्वाण शरीर, ७) जांभळा- म्हणजे मृत्युनंतर पुनर्जन्म.

तुका म्हणे गर्भवासी सुखे घालावे आम्हासी। जन्ममरणाचा मनुष्य फेन्याची आसत्ती रंग सदा चिरतरुण राहण्याचा जिवंत जागण्याचा.

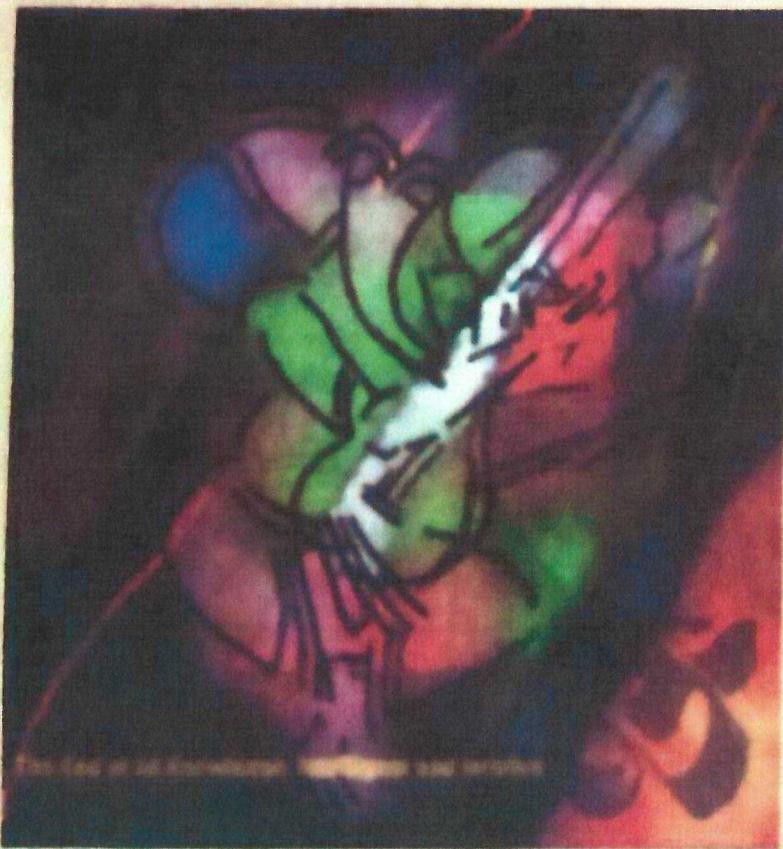
प्रकाशाटगी गणेश

या सर्व रंगांतून मी अभिव्यक्तीची गणेश प्रतिमा जशा घडल्या तशा सार्थपणे घडविल्या आहेत. ईश्वराचंदा अथांग अज्ञाताचा शोध घेताना अमूर्तला जो मूर्त आकार रंग रिथती रूप सापडलं तसे विशेष झागडा न करता आनंदाने निर्मिल्या आहेत या चैतन्यगणेशाच्या दृश्य प्रतिमा.

अरुण ईश्वर असे माझ्या आध्यात्मिक उंच नाथपंथी गुरुने दिलेले नाव ते सार्थक असे अरुण म्हणजे मी ईश्वर परमात्मा माझा परमापिता सर्वसंगल कर्ता मी-जीवावरोवर. गणेशकृपेने मी भला आवडतं तसे जीवन जगतो. आवडेल तशी चित्र काढतो असे चित्रकार म्हणतात. चित्र महाविद्यालयाच्या पाश्चात्य संकल्पनांचा ओळेवाहू गर्दभसंगीत भला खूप मर्यादित अभिव्यक्तीकर्त वाटतं.' कालवणकर सांगतात.

अरुण कालवणकर हे सध्या आय.आय.टी. पवई येथे इंडरिस्ट्रियल डिझाइन सेंटर याच्या एज्युकेशन टेक्नॉलॉजी या विभागाचे- शैक्षणिक टेलिविजनचे निर्माता- संकल्पक व विभागामुख म्हणून काम करतात. संशोधन, प्रयोग शिक्षणाला वाहिलेल्या जगप्रसिद्ध आय.आय.टी.च्या नयनमनोहर वातावरणात नवनव्या प्रयोगाला प्रेरणा मिळते. शनिवार, रविवार या जोडसुटीत चित्रकौशल्य अभिव्यक्तीचे प्रयोग नितांतपणे अरुण कालवणकरानी गेल्या ३ वर्षांत केलेय. त्याचे हे प्रदर्शन.

शोध शिवाचा, शक्तीचा!

मुंबई, दि. ५ (प्रतिनिधी) - देव कसा आहे, याचा शोध प्रत्येकजण आपापल्या परीने घेत असतो. एक असला तरी प्रत्येकाचा देव वेगळा असतो. मग एका चित्रकाराचा तो वेगळा का अमूल्य? आपल्या कुचल्यातून एक-एक चित्र साकारताना त्या निर्गुण, निराकार देवाचे सगुण रूप मांडण्याचा प्रयत्न चित्रकार अरुण कळवणकर यांनी केला आहे. गणेश, शिव आणि शक्ती तीन देवताना त्यांनी आपल्या कुचल्यात प्रकट केले आहे. गडद निळज्या छटात तांडव नृत्य करणारा शिव, शांत मुद्रेतला गणपती कळवणकरांमारख्या 'चित्र' तपम्बीचा अध्यात्म शोध आहे.

आजपासून वरद्दी येथील नेहरू मेट्रो आर्ट गॅलरी, हिंम्कवरी आफ इडिया बिलिंगच्या तळमजल्यावर या चित्राचे प्रदर्शन भरत आहे. हे प्रदर्शन ६ दिवस चालेल. १२ माप्टेबरला प्रदर्शनाचा शेवटचा दिवस आहे.

૧૦ મુંબઈ, શનિવાર, તા. ૫-૯-૨૦૦૯

ઈશ્વરને પામવાની કળા

સાધક-ચિત્રકાર
અરુણ કલવણકરનાં
ચિત્રોનું પ્રદર્શન

મુકેશ વૈષ તરફથી હોય એ ચિત્ર માત્ર આભૂતાણાંપે ચોટાણાં છે.
મુંબઈ, તા. ૫ : 'શાન રિખલક્ષ્મિને જ નહીં, પરંતુ અરુણ કલવણકર સાધક અને ચિત્રકાર બન્નેય છે.
બંધનરૂપ છે. સાચું શાન બંધન કળાના ટિડા સર્વોને પણ ખૂબ દ્વારી જ્યાં પરંતુ શાન સર્વોની જ્યાં એવું વૈષ આલેખન આત્માની ઉત્તેજનાં માર્ગ બાઈને આવે છે. આ ચિત્રમાં જતાવે છે. આથી જ શાન જગૃતિ છે. આ સત્ય મને નાગની ફેણ સાથે અભિજરૂપ આધ્યાત્મિક અધ્યયનના અને શાન-જગૃત થયાનાં પચ્ચીસ વર્ષોમાં લાઘું છે. હું મારા આત્મા વડે જગૃતિ અને દિવ્યવની અવસ્થામાં ચિત્રો કરું છું' આ ઉદ્ગારો જાહીતા ચિત્રકાર અરુણ કલવણકરના છે. તેઓ ગુરુજી અરુણોભર તરીકે પણ જાહીતા છે.

ચિત્રકાર અરુણ

શિવલક્ષ્મિને જ નહીં, પરંતુ કળાના ટિડા સર્વોને પણ ખૂબ દ્વારી જ્યાં પરંતુ વૈષ આલેખન આત્માની ઉત્તેજનાં માર્ગ બાઈને આવે છે. આ ચિત્રમાં કળાકારે કળાની પાંડીઓ (જે નાગની ફેણ સાથે અભિજરૂપ લાગે છે) પર બિરાજેલા શંકરનું આલેખન કર્યું છે. આથી શંકર સાથે ચાલી આવું ઇમાલથ કે કેલાસનું સાહુર્ય (association) અહીં તાત્ત્વામાં આવ્યું છે. એમના દેહાં મુકાપેલા મોટીફો કુંડલીની શક્તિનાં વિવિધ સ્થાનોનો નિર્દેશ કરે છે. મલિષ પાસે તેઝો-વલયના પર્યાપ્ત સહજ-દળ પદ; જગત થયેલી કુંડલીની દાનાં રાપમું રંગતોં ચિત્રપ્રદર્શન છે. તેઓ આઈઆઈટી, પવરીમાં અધ્યયન કર્ય પણ કરે છે.

એમની વાર્ષીઓ અસમાલિત પ્રવાહ મંત્રમુંગ કરે એવો વિચારપ્રેરક છે. પ્રસ્તુત પ્રદર્શનમાં એમારો ઉપર વાણીયો એ ઉપરાત અન્ય પ્રપોગશીલ ચિત્રો પણ કર્યા છે. રંગોના ભાવાત્મક abstract આલેખન તરફ ઝોડ રાખીને હેવ-દેવીઓનાં ગતિશીલ રેખાંકનો (શ્યાવશ ચાવડાનાં નૂરવિષયક ચિત્રોની યાદ આપે હોવાનાં ચિત્રો કર્યા છે). કલવણકરનાં ચિત્રો સ્મરણીય બની રહે એવી કેટલીક વિશિષ્ટતા પસરે છે.

કલવણકરનાં ચિત્રોનું એક આત્માને બહી છે. આ ચિત્રને અન્ય અર્થાથટન આપીને પણ માણી શકાય. મિનિજોય

(ઈશ્વરો અને સુશોભિત દિવ્ય) દ્વારા જહંગીર આઈ ગેલરીમાં પોથાયું છે. ૩૧ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૮ના રોજ શરૂ થયેલું આ પ્રદર્શન છુટી સપેન્સર, ૨૦૦૯, રવિવારે સાંજે ઉચ્ચી ખુલ્લું રહેશે.

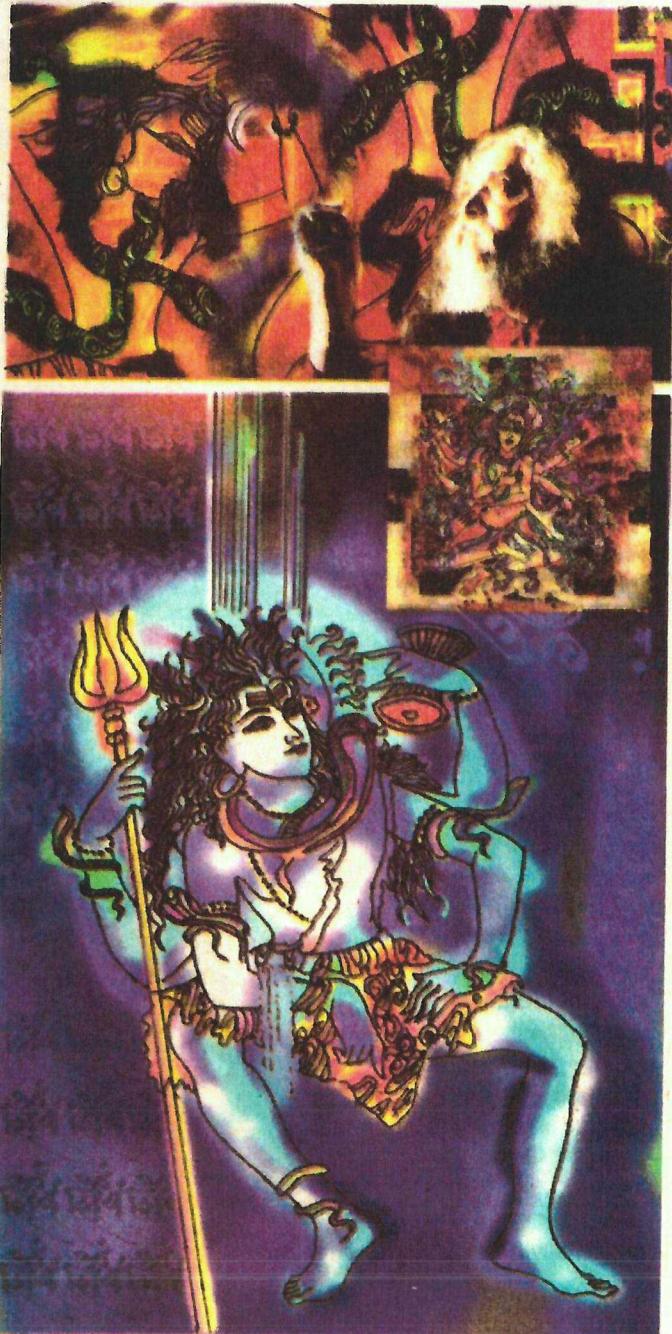
આ પ્રદર્શનમાં અડુપ્સ કલવણકરે કેલેલા હિન્દુ દેવ-દેવીઓના ભાવચારી ચિત્રો શરૂ થયા છે. શંકર ભગવાન, અભાગાતા, તિરુપ્તિ-ભાગવાન તેમ જ અન્ય દેવ-દેવીઓને તેમની એકાધિક મુદ્રામાં આ કળાકારે આલેખ્યાં છે. ભગવાન શિવ અને શક્તિના તેઓ સાથ છે. શંકર ભગવાન ધ્યાનસ્થ સિદ્ધિતમાં, પરંતુ અંધો ખુલ્લી રાખીને બેકા ક્રોઈંગસની કેટલીક ટેક્નિકો કળાકારે મોટા કદના કંનાસ પર બારીકાઈપૂર્વક જોવી છે.

એ જ રીતે અત્યંત હદ્દપસ્પણી ચિત્ર છે તિરુપ્તિ ભાગવાજું. ઉપર મિનિજોય પુરીંગનો ઉલ્લેખ કર્યો જેમ અહીં પણ એ ટેક્નિકનો કાર્યસાધક વિનિયોગ જોવા મળે છે. કેસરી જ વા તેજસ્વી રંગની વર્ષ્યે જીનેલા આ હેવને જે રીતે જીલખામાં આવ્યા છે એ મહત્વાનું છે. ચિત્રનો perspective જ નિરાણો છે. બીજું, આ ચિત્રમાં અને અન્ય ચોડાંક ચિત્રોમાં કળાકારે કોલાજની ટેક્નિક અજમાવી છે. એમારો તાંજોનાં ચિત્રોની જે મ સાચાં થાયાં હશેણાં કંનાસ પર હેવ-દેવીઓના

आपलं महानगर

मुंबई बुधवार २४ जुलै २०१३ ■ रुपये २ ■ वर्ष २४ ■ अंक १४९ ■ पाने १२

■ <http://www.e-mahanagar.com> RNI-49802/90 Reg.No.MH/MR/WEST/210/2010-2013

स्परिट्युअलिझाम

गुरुजी अरुणेश्वर यांनी अलिकडच्या काळात साकार केलेल्या कलाकृतींचं प्रदर्शन १६१ बी, जहांगीर आर्ट गॅलरी, एम.जी.रोड काळा घोडा, मुंबई येथे होणार आहे. हे प्रदर्शन ३० जुलै ते ५ ऑगस्ट या काळात सकाळी ११ ते सायंकाळी ७ या वेळेत सर्व कलारसिकांना विनामूळ्य खुलं राहील. अध्यात्मिक पाश्वभूमी लाभलेली ही चित्र कॅन्वासवर साकार झाली असून गुरुजींचा अध्यात्माच्या अंगाने जाणारा चित्रप्रवास त्यात प्रतिबिंबीत झाला आहे. गुरुजींच्या कुंचल्यातून साकार झालेली ही चित्रं म्हणजे देवी देणगी असून ईश्वरी इच्छेचाच तो एक भाग आहे असं गुरुजींचं म्हणणं आहे. चित्रं रूपात व्यक्त होताना गुरुजींनी देवी शक्ती आणि त्याचं रूप रसिकांसमोर मांडल आहे. पाहण्यात्याला अध्यात्मिक आनंदाचा प्रत्यय देणारी ही चित्रं म्हणजे गुरुजींचा सहज अविष्कार असून ती चित्रं नेत्रसुखाबरोबरच मनःशांतीही देतात. अशा प्रकारची अनेक प्रदर्शनं गुरुजींनी आजतागायत मांडली असून हे त्याचं तीसावं एकल चित्र प्रदर्शन आहे. आपल्या अंतरंगातील उल्कट भावना आणि शिवशक्ती यांचा संगम होवून अशा प्रकारची चित्रं कागदावर उमटत असतात. अध्यात्मिक गुरु, रचनाकार, कवी आणि चित्रकार असलेल्या गुरुजींचं व्यक्तिमत्त्व सर्व अंगांनी विकसित झालं असून हे चित्रप्रदर्शनही त्याईकीच एक अदाकारी आहे असं गुरुजी मानतात.

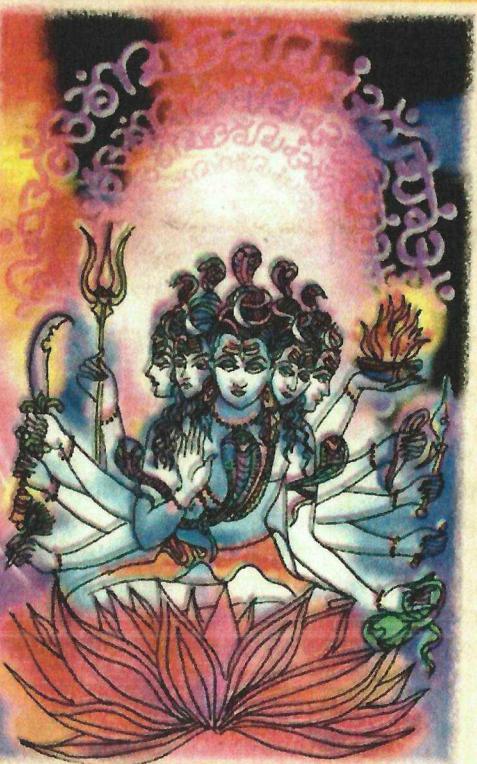
मुंबई तरुण भारत

मुंबई, गुरुवार, १ ऑगस्ट २०१३

आरद्ध

—आशाद्य

रंगांद्रारे अृत्यात्मवाद

प्रा. गजानन शेपाळ

स्वा नुभूती हा शब्द नसून, ते एका ग्रन्थाचं नाव आहे, असं अनुभवाण्याचा योग जुळून आला आहे. 'कलाकारांची पंढरी' म्हणून ओळख असलेल्या मुंबईच्या जहांगिर कला दालनाच्या, गोलाकार दालनामध्ये 'गुरुजी अरुणेश्वर' अर्थात अरुण कालवणकर याच्या प्रतिभासकृतीतून, कलाकृतींनी आकार घेतलेला आहे. हा आकार 'ओंकार'च्या स्वरूपात या दालनात प्रदर्शित करण्यात आला आहे.

शिवस्वरोदय शास्त्रात, श्वासाचं महत्त्व सांगितलेलं आहे. 'शिव' ही देवताच ब्रह्मा, विष्णुपेक्षा वेगळी आहे. सान्या सृष्टीवर हाहाकार माजलेला असतो. सर्व देव शिवाकडे जातात, शिवाने जटांमधून भैरवाची उत्पत्ती करून, कालभैरवाला सृष्टीवर पाठवून दैत्यांचा संहर करून, सृष्टीला शांत केले. त्या 'भैरव'नेच, ब्रह्मा-विष्णू यांचे गर्वहरण करून, या ब्रह्मांडामध्ये 'शिव'च सर्वश्रेष्ठ असल्याचे सिद्ध केले. असा हा 'शिव' साक्षात ईश्वर... तपःशर्वे ने साधकाला पावतो, प्रसन्न होतो. आज आपण शिवाचे साधक पाहतो, ऐकतो. परंतु साधनेने प्राप्त झालेल्या अंशात्मक शिव शक्तीचे रंगांच्या आणि रेषांच्या माध्यमातील स्वरूप, सर्वसामान्यांना दिसावे, कळावे या उदात्त हेतूने चित्रकार अरुण कालवणकर यांचे हे प्रदर्शन दर्शकांना, अभ्यासकांना आणि कलारसिकांना पाहता येणार आहे.

जगप्रसिद्ध चित्रकार पॉल कली याने एक

अनुभव लिहून ठेवला आहे, तो म्हणतो की, 'मी जेव्हा निसर्गावित्रिण करतो तेव्हा मीच निसर्ग बनतो... फार समर्पक हे विधान. चित्रकार अरुणेश्वर यांच्या बाबतीत त्यांची प्रत्येक कलाकृती ही 'बनविलेली' नसून 'बनलेली' आहे असे भासते. 'शिव पहाऱ्या गेलो अन् शिवच होऱ्यान ठेणे' असं काहीसं त्यांच्याबाबतीत झालेलं भासते.

ज्या चित्रकार किंवा चित्रसिकांना स्वतःचं मन आणि स्वतःचं हृदय असेल, अशा सान्यांना या प्रदर्शनातील कलाकृतीमधील वैशिक ऊर्जेची जाणीव होईल, असे वाटते.

जगप्रसिद्ध भगवान ओशो यांनी फार स्मृतीप्रवण असे विधान केले आहे...ते म्हणाले की, 'जगात ईश्वर जाणाऱ्या व्यक्तीपैकी कलाकार असलेली व्यक्ती म्हणजे गायक, वादक, नर्तक यांच्याही अगोदर चित्रकार ही व्यक्ती फार क्षणात 'मेडीटेट' होते. ईश्वराबरोबर तादात्म्य पावते' चित्रकार आणि गुरुजी अरुणेश्वर यांच्या कलाकृती, शिवाशी तादात्म्य पावल्यानंतर, कॅन्हातसवर अवतरलेल्या दिसतात.

त्यांच्या पेटींजिविषयी मत व्यक्त करायचे झाल्यास आपल्या ध्यानी येईल की, त्यांच्या कलाकृतीमधील रेषा या 'ठरवून' मुहूर्त पाहून आलेल्या नाहीत. 'अॅरेंजड' नाहीत. त्या उत्स्फूर्त आहेत. निरागास आहेत, स्वयंभू आहेत. 'शिव' या शब्दातच 'स्वयंभू' हा शब्द सामावलेला आहे. त्यामळेच की काय परंतु

अरुणेश्वर यांची प्रत्येक कलाकृती ही 'स्वयंभू' वाटते. रंग व चित्रकलेचे ज्ञान त्यांनी विविध ज्ञान-साधनांच्या शास्त्रांशी कसे जोडलेले आहे हे शोधलेले आहे. त्यामुळे ज्योतिष, हस्तसामुद्रिक, कुँडली विज्ञान, वास्तुशास्त्र, शिवरमळ विद्या, मुख ज्योतिषशास्त्र, मंत्र विद्या अशा अष्ट शिवसिद्धीमध्ये त्यांनी गती खिळविलेली आहे. वयाच्या नवव्या वर्षापासून आध्यात्मिक साधनेत असलेल्या चित्रकार अरुण कालवणकरांनी अंतर्नादातून चित्रकला अवगत केलेली आहे असे ते तंत्र म्हणतात. निसर्गातील महत्त्वाचे सात रंग त्यांनी आपल्या दैनंदिनीशी कसे जोडलेले आहेत हे सांगितले आहे. १) लाल रंग - आपले देहशीर, २) भगवा रंग - इच्छा - आकांक्षा-शीरीर ३) पिवळा रंग - पूर्तीचा सुवर्णनिंद ४) हिरवा रंग - दान - निसर्गाचा, देणारा, दाता - शीरीर ५) निळा रंग - समुद्र-आकाश - ईश्वर रंग ६) जांभळा रंग - अनन्त-मोक्षे - समाधी शीरीर आणि ७) पारवा रंग - समाजासाठी कर्म - देणारा रंग - संत शीरीर.

अशा पद्धतीने त्यांनी रंगांची सामाजिक परिषाप्त शोधलेली आहे. त्यांच्या प्रत्येक कलाकृतीतील संवाद ऐकायचा आणि पाहायचा असेल तर दि. ५ ऑगस्ट २०१३ पर्यंत त्यांचे प्रदर्शन पाहायला जहांगिर वारी करावीच असे वाटते. या वारीसाठी आषाढी-कातिकीची वाट पाहायची आवश्यकता नाही...!!